

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY WISŁA NA LATA 2016-2032

Opracowano przy wsparciu środków Ministerstwa Rozwoju w ramach Konkursu Azbest

WISŁA, SIERPIEŃ 2016

Aktualizacja maj 2020 r. – Referat Rozwoju Gospodarczego i Środowiska Urzędu Miejskiego w Wiśle

JAN KOMOROWSKI URBANIKA **ul. Wykopy 11** **60-001 Poznań**	**e-mail kontakt@urbanika.eu** **tel. 508-230-160**

DOKUMENT OPRACOWANO W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z „RZĄDOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032”

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY WISŁA NA LATA 2016-2032

Zespół autorski:

mgr Jan Komorowski
mgr Mateusz Wrześniewski

Referat Rozwoju Gospodarczego i Środowiska Urzędu Miejskiego w Wiśle
(korekta 25.05.2020 r.)

SPIS TREŚCI

1. Wstęp 4

2. Podstawowe dane dotyczące obszaru gminy Wisła 5

3. Cel i zadania Programu Usuwania Azbestu 7

4. Charakterystyka i zastosowanie azbestu w przemyśle i budownictwie 8

4.1 Azbest - podstawowe dane 8

4.2 Zastosowanie azbestu w przemyśle i budownictwie 9

4.3 Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest 12

4.4 Korozja powierzchni płyt azbestowych i emisja włókien azbestu 12

5. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 – w aspekcie lokalnego programu 14

6. Procedury bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest 16

7. Wpływ azbestu na zdrowie 23

7.1. Charakterystyka oddziaływania azbestu na ludzki organizm 23

7.2. Zagrożenia płynące ze strony wyrobów azbestowych 24

7.3. Potencjalne objawy chorób wywołanych przez zatrucie azbestem 24

7.4. Najczęstsza lokalizacja wyrobów azbestowych 24

7.5. Rozpoznanie obecności azbestu 25

7.6. Usuwanie azbestu wspólnym obowiązkiem 25

7.7 Działania w przypadku stwierdzenia obecności azbestu na danej nieruchomości 26

8. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Wisła 26

9. Finansowe aspekty realizacji Programu 30

10. Wytyczne dotyczące przepisów BHP w zakresie bezpiecznego usuwania wyrobów azbestowych 42

11. Harmonogram rzeczowy realizacji Programu 48

12. Monitoring z realizacji Programu 50

13. Załączniki 51

1. WSTĘP

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wisła" zwany dalej Programem, powstał na zamówienie władz Gminy Wisła. Wraz z przeprowadzoną w 2016 roku inwentaryzacją wyrobów azbestowych oraz ciągłą akcją informacyjną w postaci redystrybucji plakatów i ulotek uświadamiających o konieczności usuwania azbestu, ma na celu wyeliminowanie maksymalnie dużej ilości wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Powstanie Programu wypełnia obowiązek posiadania takiego dokumentu wynikający z zapisów ustawowych, otwiera drogę sięgnięcia po dofinansowanie do działań związanych z demontażem, transportem i składowaniem (utylizacją) wyrobów azbestowych. Ponadto jego realizacja wpłynie znacząco na polepszenie jakości powietrza, a tym samym zwiększy komfort życia w gminie, poprawiając stan środowiska naturalnego.

Podstawą prawną stworzenia i realizacji Programu są:

- Rezolucja Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. – w sprawie programu wycofania azbestu z gospodarki (M.P., Nr 38, poz. 373)
- „Rządowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032"
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997r o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 2119 z późniejszymi zmianami) wraz z właściwymi przepisami wykonawczymi.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami

2. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE OBSZARU GMINY WISŁA

Miasto Wisła jest położone w rozwidlającej się dolinie rzeki Wisły o długości 15 km. Miasto od zachodu graniczy z Republiką Czeską, od północy z gminą Ustroń, gminą Brenna, gminą Szczyrk, od wschodu z gminami Lipową, Radziechowy – Wieprz, Milówką, a od południa z gminą Istebna.

Rys. 1 Gmina Wisła na tle powiatu cieszyńskiego

Wisła otoczona jest pasmami górskimi o wysokości bezwzględnej od 640 do 1221 m n.p.m. Centrum Wisły położone jest natomiast na wysokości około 430 m n.p.m. Od zachodu miasto otacza pasmo Czantorii Wielkiej (995 m n.p.m.) ciągnącej się przez Soszów Wielki (886 m n.p.m.), Stożek Wielki (928 m. n.p.m.) i okalające dalej miasto od południa do przełęczy Kubalonka (760 m n.p.m). Od południowego wschodu rozciąga się 37-kilometrowe pasmo Baraniej Góry (1220 m n.p.m.) od Karolówki (971 m n.p.m) poprzez Baranią Górę, Magurkę Wiślańską (1140 m. n.p.m.) do Malinowskiej Skały (1152 m n.p.m.). Odgałęzienie tego głównego pasma Beskidu Śląskiego to pasmo Równicy, które okala miasto od wschodu od Przełęczy Salmopolskiej (934 m n.p.m) do Trzech Kopców Wiślańskich (803 m n.p.m.). Oprócz tych głównych pasm górskich o położeniu południkowym należy zaznaczyć, że pozostałe pasma górskie są zdecydowanie mniejsze, z jednym istotnym wyjątkiem - pasmem Kozińców (773 m. n.p.m), które rozdziela miasto na dwie równoległe doliny o przebiegu równoleżnikowym (grzbiety Kamiennego, Cienkowego Gronia, Czupla, Przysłopu od wschodu oraz Krzywego, Skolnitego i Kopydła od zachodu).

Powierzchnia miasta wynosi ponad 110 km² (11 026 ha) czyli obejmuje większą powierzchnię niż np. Zabrze i Chorzów, Tychy czy Sosnowiec. Jednocześnie obszar Wisły stanowi 15% powierzchni całego powiatu.

Ważnym dla rozwoju turystyki wskaźnikiem jest liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia. W Wiśle w 2015 roku zamieszkiwało 11 333 osób. Średnia gęstość zaludnienia wyniosła 103 osoby/km² i jest to najmniejsza gęstość wśród śląskich gmin miejskich. Tym samym stwarza to w Wiśle możliwości uzyskania wysokiego wskaźnika pojemności i chłonności turystycznej.

Bardzo istotne znaczenie dla rozwoju turystyki w Wiśle ma jej położenie na granicy z Republiką Czeską oraz w niedalekim sąsiedztwie trójstyku granic Polski z Czechami i Słowacją, co może stać się dodatkowym czynnikiem stymulującym rozwój ruchu turystycznego, także nadgranicznego oraz powstawania transgranicznych form i produktów turystycznych.

Miasto Wisła dysponuje bardzo zróżnicowaną i bogatą siecią wodną przy czym oczywiście najistotniejszym jej elementem jest obszar źródliskowy Wisły. Ze strony północnej i wschodniej szczytu Baraniej Góry wypływają potoki Białej (o długości ok. 7,5 km) i Czarnej Wisełki (o długości ok. 9 km) łączące się w wybudowanej w 1973 roku zaporze w Czarnem. Współczynnik średniego zalesienia sięga 75% i jest wyjątkowo wysoki, świadcząc o szczególnych walorach przyrodniczych i małym stopniu zanieczyszczenia środowiska Wisły, co stwarza bardzo dogodne warunki dla rozwoju różnych form turystyki przyrodniczej.

Tabela 1 Porównanie gminy z gminami sąsiednimi (dane na rok 2015)

Lp.	Gmina	Powierzchnia [km^2]	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia [os./km^2]	Liczba sołectw
1	Brenna	95,61	10 923	114	3
2	Istebna	84,52	11 854	141	3
3	Lipowa	58,72	10 285	175	6
4	Milówka	98,88	10 104	102	5
5	Radziechowy-Wieprz	64,85	12 997	200	6
6	Szczyrk	39,07	5 760	147	-
7	Ustroń	59,03	16 002	271	-
8	**Wisła**	**110,17**	**11 333**	**103**	**-**

3. CEL I ZADANIA PROGRAMU USUWANIA AZBESTU

Celem Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy Wisła. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację niżej wymienionych zadań określonych w Programie:

- zwiększenie zakresu wiedzy mieszkańców na temat azbestu, jego bezpiecznego użytkowania i usuwania (likwidacja przyzwolenia społecznego na nielegalne zachowania związane z azbestem - nieuprawniony demontaż i wyrzucanie odpadów m.in. do lasów),
- stworzenie właściwych warunków do wdrożenia obowiązujących przepisów prawnych oraz dobrych praktyk związanych z wyrobami azbestowymi,
- zachęcenie mieszkańców do udziału w Programie poprzez wykorzystanie potencjalnej możliwości uzyskania wsparcia finansowego ze środków pomocowych UE dzięki zapisom w RPO na lata 2014 – 2020,
- stworzenie sprzyjających warunków usuwania wyrobów azbestowych w całym okresie działania Programu,
- kompleksowe zorganizowanie usuwania azbestu i koordynacja robót budowlanych koniecznych do zakończenia procesu wymiany pokryć na bezazbestowe.

4. AZBEST, JEGO CHARAKTERYSTYKA I ZASTOSOWANIA W PRZEMYŚLE I BUDOWNICTWIE

4.1 Azbest - podstawowe dane

Azbesty, niezależnie od różnic w składzie chemicznym i różnic wynikających z budowy krystalicznej są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie.

Ich występowanie jest dość powszechne, ale tylko w niewielu miejscach na kuli ziemskiej azbest był (a niekiedy jeszcze jest) wydobywany na skalę przemysłową.

Pod względem mineralogicznym rozróżnia się dwie grupy azbestów: grupę serpentynów (chryzotyli) i grupę azbestów amfibolowych. Do grupy serpentynów należy tylko jedna odmiana azbestu, azbest chryzotylowy, wydobywany i stosowany w największych ilościach.

W grupie azbestów amfibolowych praktyczne znaczenie mają dwie odmiany: azbest amozytowy i krokidolitowy. W niewielkich ilościach stosowany był antofilit (należący również do grupy amfiboli) do produkcji filtrów z uwagi na wyjątkowo dużą odporność chemiczną. Wszystkie odmiany mineralne azbestu krystalizowały w czasie mierzonym okresami geologicznymi w szczelinach w ultra zasadowych skałach w wyniku oddziaływań hydrotermalnych. Co więcej krystalizowały w postaci bardzo cienkich, wydłużonych monokryształów, których długość dochodzi niekiedy do kilkudziesięciu centymetrów.

Chemicznie azbesty są uwodnionymi krzemianami magnezu zawierającymi różne pierwiastki albo jako podstawienia magnezu albo jako roztwory stałe. Warto, jako ciekawostkę, dodać, że azbest chryzotylowy krystalizuje w postaci rurek, natomiast azbesty amfibolowe to nieco grubsze pręcikowate kryształy.

4.2 Zastosowanie azbestu w przemyśle i budownictwie

Z uwagi na liczne, cenne własności użytkowe azbestu i relatywnie niską cenę, jego szerokie zastosowanie w stosunkowo dużych ilościach miało miejsce niemal na całym świecie w okresie ostatnich 100 lat. Również na terenie Polski azbest stosowany był w produkcji wielu wyrobów przemysłowych, lecz przede wszystkim (co najmniej w około 80%) do produkcji materiałów budowlanych. Zatem azbest towarzyszy nam od dawna i wyprodukowano znaczne ilości rozmaitych wyrobów z jego udziałem. Instytucje zajmujące się azbestem, takie jak np. American Lang Association zwracają uwagę, że przeszło 3000 produktów wciąż będących w użytku w USA zawiera azbest.

W naszym kraju jest podobnie, choć głównym ilościowo produktem zawierającym azbest są wyroby azbestowo-cementowe a w tej liczbie płaskie i faliste płyty dachowe

i elewacyjne. Szacuje się, że na samych tylko dachach i elewacjach wciąż znajduje się przeszło miliard dwieście milionów m^2 tych płyt, co stanowi około 14,0 milionów ton.

W Polsce azbest stosowano w produkcji następujących grup wyrobów:

- wyroby azbestowo-cementowe [AC] - pokrycia dachowe, rury ciśnieniowe, rury i prostokątne profile stosowane w kanałach wentylacyjnych, płyty i kształtki AC w wymiennikach cieplnych, płyty elewacyjne AC i w niewielkie ilościowo, lecz dawniej powszechnie stosowane kształtki elektrotechniczne (silniki elektryczne, wyłączniki, instalacje przemysłowe),
- masy torkretowe i tzw. miękkie izolacje ognioochronne,
- wyroby tekstylne z azbestu – sznury, maty i koce,
- specjalne, wysokowytrzymałe uszczelki przemysłowe, wyłożenia antywibracyjne,
- materiały i okładziny cierne - sprzęgła i hamulce (obecnie wstępujące w starszych dźwigach i windach, niekiedy w sprzęgłach napędów przemysłowych, do niedawna również w samochodach – klocki hamulcowe),
- masy ogniotrwałe, masy formierskie,
- filtry przemysłowe i diafragmy do produkcji chloru,
- izolacje cieplne.

Poniższy wykaz podaje dominujące ilościowo rodzaje wyrobów azbestowo-cementowych [AC] produkowanych w Polsce:

- płyty płaskie prasowane tzw. szablony lub płyty „Karo" (PN-66/B -14040),
- płyty faliste i gąsiory nie prasowane (PN-68/B-14041), nisko i wysokofaliste,
- płyty płaskie prasowane okładzinowe (PN-70/B-14044),
- rury bezciśnieniowe (kanalizacyjne) (PN-67/B-14753),
- rury ciśnieniowe (PN-68/B-14750),
- kształtki kanalizacyjne (PN-68/B-14752),
- kształtki do przewodów wentylacyjnych (BN-73/8865-10),
- płytki „PACE" oraz kształtki [AC] prasowane nieimpregnowane dla elektrotechniki (BN-67/6758-01, BN-70/6754-01),
- zbiorniki na wodę,

- osłony do kanałów spalinowych,
- kształtki do wentylacji zewnętrznych,
- kształtki do osłon rurociągów ciepłowniczych.

Spośród płyt płaskich najczęściej na dachach stosowano, zwłaszcza w południowej Polsce płyty typu „Karo" nazywane też, nieprawidłowo, szablonami. Były to płyty o wymiarach 400 × 400 mm i grubości 6 mm. Płyty te dzięki dodatkowemu zagęszczeniu w procesie prasowania cechują się mniejszą porowatością niż płyty faliste. Różnica ta jest dość duża, co uwidacznia nasiąkliwość wynosząca dla płyt „Karo" 16%, podczas gdy nasiąkliwość płyt falistych wynosi 27%. Mała porowatość płyt prasowanych pozwala przypuszczać, że ich odporność na korozję będzie lepsza niż płyt nieprasowanych. Tak jest w istocie i świadczą za tym liczne obserwacje dachów po wielu latach eksploatacji.

Tabela 2 Wymiary płyt falistych dostępnych w Polsce

Wyszczególnienie	Polska				Niemcy			CSRS		ZSRR	
	typy				typy			typy		typy	
	NF-8	NF-9 mała	NF-9 duża	WF-6	WF 1600	WF 2500	NF 2500	WF 1250	WF 2500	WO	WF
Długość płyty ,mm	1200	1200	2400	2400	1600	2500	2500	1250	2500	1200	2500
Szerokość płyty przed zafalowaniem, mm	1200	1250	1250	1300	1090	1090	1140	1100	1100	780	1100
Szer. płyty po zafalowaniu, mm	1080	1120	1120	1097	920	920	920	930	930	678	994
Wysokość fali, mm	30	30	30	51	51	51	30	51	51	28	500
Długość fali, mm	130	130	130	177	177	177	130	177	177	115	167
Wielkość zakładu											
- poprzecznego, mm	170	80	80	47	47	47	110	115	115	104	159
- podłużnego, mm	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Całkowita powierzchnia płyty											
- przed zafalowaniem, m^2	1,44	1,50	3,00	3,12	1,74	2,72	2,85	1,37	2,75	0,936	2,75
- po zafalowaniu, m^2	1,296	1,344	2,688	2,633	1,47	2,30	2,55	1,16	2,33	0,814	2,49
Użytkowa szerokość płyty, mm	910	1040	1040	1050	873	873	910	885	885	574	827
Użytkowa długość płyty, mm	1000	1000	2200	2200	1400	2300	2300	1050	2300	1000	2300
Użytkowa powierzchnia płyty, m^2	0,910	1,04	2,288	2,310	1,22	2,00	2,09	0,93	2,04	0,574	1,90

4.3 Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest

Wyróżniamy dwie klasy w zależności od zawartości azbestu, stosowanego spoiwa oraz gęstości objętościowej:

Klasa I („miękkie”) obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/ m^3 , zawierające powyżej 20 % azbestu. Najczęściej stosowane w tej grupie były wyroby tekstylne, używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury, płytki podłogowe PCW, masy azbestowe natryskowe stosowane były jako izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych i przegród budowlanych.

Klasa II („twarde”) obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg /m^3, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane. Niebezpieczeństwo dla zdrowia i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów, rozbijanie, zrzucania). W grupie tej najbardziej rozpowszechnione są płyty azbestowo- cementowe faliste oraz płyty „karo” stosowane jako pokrycia dachowe i elewacje zewnętrzne. Płyty płaskie wykorzystywane były jako elewacje zewnętrzne, ściany osłonowe, ściany działowe, osłony ścian przewodów windowych, szybów wentylacyjnych i instalacyjnych w budownictwie wielokondygnacyjnym. W mniejszych ilościach stosowano rury, w instalacjach wodociągowych i kanalizacyjnych, a także jako przewody kominowe i zsypy.

4.4 Korozja powierzchni płyt azbestowych i emisja włókien azbestu

Wyroby azbestowo-cementowe ze względu na rodzaj zastosowanych substancji składowych można porównać z betonem towarowym. Korozja eternitu (nazwa towarowa wyrobów azbestowo-cementowych) przebiega podobnie jak korozja betonu. Określenie czasu „technicznego życia” eternitu zależne od wielu czynników, jest przedmiotem aktywnej dyskusji środowisk naukowych. Ze względu na zróżnicowanie czynników korozyjnych występujących w środowisku przeciętny okres użytkowania waha się od 20 do 60 lat. Z tych powodów przyjmuje się, że przeciętny czas użytkowania wyrobów eternitowych (zawierających od 9,5% - 12,5% czystego azbestu) to 30 lat.

Po osiągnięciu wieku technologicznego (około 30 lat) z wyrobów azbestowo-cementowych rozpoczyna się „samoistne" pylenie włókien azbestu. W niektórych przypadkach stan ten może wystąpić tak wcześniej, jak i później. Powoduje to pojawianie się zwiększonego stężenia włókien w otoczeniu obiektów z wbudowanym azbestem. Dodatkowym źródłem emisji tychże włókien są wyroby z odłamanymi częściami, bądź całkowicie popękane. Kolejnym powodem zwiększenia emisji włókien do powietrza atmosferycznego jest korozja biologiczna, czyli obecność glonów i mchów na powierzchni płyty eternitowej. Największym źródłem zagrożenia pyłami azbestu są wszelkie prace wykonywane przy wyrobach zawierających azbest.

Biorąc pod uwagę roboty polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest twardy (gęstość powyżej 1000 kg/m^3), istniejące wymogi prawne zapewniają dużą prewencję pylenia włókien azbestu (oczywiście pod warunkiem bezwzględnego stosowania się do procedur i przepisów oraz dobrych praktyk przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest). Podobnie sytuacja wygląda, gdy mamy do czynienia z transportem i utylizacją. Przykładem tego niech będą badania prowadzone na składowiskach wyrobów azbestowych, gdzie notowane stężenia włókien azbestu nie przekraczają norm ustalonych dla powietrza, jakim oddychają ludzie w strefie zamieszkania. Natomiast demontaż (bądź w zasadzie zrywanie eternitu z dachów i elewacji) przez osoby nieuprawnione i nieprzeszkolone doprowadza do znacznych przekroczeń norm czystości powietrza w zakresie zapylenia pyłem i włóknami azbestu. Karygodną praktyką jest wyrzucanie wyrobów azbestowych do lasów, rowów i innych miejsc. Powoduje to nie tylko znaczne skażenie powietrza w okolicy (najczęściej czystego, bo leśnego), ale ryzyko rozprzestrzenienia po większym terenie i potęgowanie skażenia. Obserwowany jest również proceder (chociaż zmniejsza się ostatnio już jego skala) montaży eternitu z dachu na dach. Powoduje to skażenie podczas zdejmowania z pierwszego dachu (roboty są wykonywane przez osoby przypadkowe, do tego w pośpiechu), również podczas transportu, a szczególnie w czasie układania zdemontowanych uprzednio płyt na dachu docelowym.

Wszystkie opisywane powyżej, naganne zachowania kuriozalnie uzyskują akceptację społeczną (pomimo faktu, iż tego rodzaju działania szkodzą zdrowiu tegoż

społeczeństwa) i uchodzą karze pomimo funkcjonowania odpowiednich przepisów. Warto zaznaczyć, że od stycznia 2005 r. wymienione powyżej praktyki podlegają sankcjom karnym z mocy przepisów Kodeksu Karnego i są zagrożone oprócz grzywny karą pozbawienia wolności do lat 3.

Pozostałe źródła emisji poza wspomnianymi z obiektów budowlanych, są sukcesywnie likwidowane. Jednym z największych jest emisja włókien z wyrobów i części samochodowych. Azbest był używany jako domieszka, bądź główny składnik różnych części zamiennych przemysłu samochodowego – głównie okładzin ciernych. Zatem źródłem emisji pozostają samochody używające starych (już zakazanych części), bądź importowanych głównie z krajów byłego Związku Radzieckiego, gdzie – niestety stosowanie azbestu nie jest zabronione. Istnieje również śladowa ilość włókien azbestu w powietrzu pochodzenia naturalnego. Jednakże w polskich warunkach (z uwagi na niewystępowanie naturalnych złóż azbestu) jest to ilość praktycznie pomijalna (na poziomie tła).

5. PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032 – W ASPEKCIE LOKALNEGO PROGRAMU

W Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętym uchwałą Rady Ministrów Rzeczpospolitej Polskiej Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r., zostały postawione następujące cele:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu do 2032 r. zostały podzielone na: legislacyjne, edukacyjno-informacyjne, ochrony zdrowia, monitorowania realizacji Programu oraz działania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, budowy składowisk oraz instalacji do unieszkodliwiania wyrobów azbestowych.

Szacuje się, że na terenie kraju nadal użytkowanych jest ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest. Przyjęto, iż proces usuwania azbestu będzie przebiegał etapami. Wskazano na konieczność budowy 56 składowisk odpadów lub kwater przystosowanych do składowania odpadów zawierających azbest. Zgodnie z zapisami Programu do zadań samorządu gminnego należy:

1. gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego,
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami,
3. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
4. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji oraz opracowywania programów usuwania wyrobów azbestowych, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
5. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
6. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
7. współpraca z organami kontrolnymi.

6. PROCEDURY BEZPIECZNEGO POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Problematyka bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest została uszeregowana w bloku tematycznym obejmującym łącznie sześć typów procedur. Należy zaznaczyć, że wydany w 2001 r. "Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest" dla lokalnych władz samorządowych oraz przedsiębiorstw zajmujących się naprawą lub usuwaniem tych wyrobów" oraz opracowany w 2003 r: ,,Informator o przepisach i procedurach dotycz4cych bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest", obok aktualnych informacji, zawierają również takie, które w związku z wejściem w życie nowych aktów prawnych (np. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach) utraciły swoją aktualność i nie są zgodne z wymaganiami obowiązujących przepisów. W związku z powyższym, korzystając z ww. dokumentów należy odpowiednio zmodyfikować zawarte w nich informacje, stosownie do bieżących wymagań.

Grupa I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządców obiektów, instalacji i urządzeń zawierających azbest.

PROCEDURA 1

Procedura dotyczy bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Zakres procedury obejmuje okres posiadania, budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – niezależnie od ich wielkości lub stanu, jeżeli znajdują się tam wyroby zawierające azbest. Właściciel lub zarządca ma obowiązek sporządzenia w 1 egzemplarzu „Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik nr 7 do niniejszego programu), który zachowuje się przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej oceny – kolejne kontrole wykonuje się w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów.

Wyroby, które posiadały lub posiadają widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Właściciel lub zarządca zobowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, której wyniki powinny służyć do sporządzenia stosownej informacji dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Osoby prawne mają natomiast obowiązek składania tych informacji do właściwego marszałka województwa. Powyższe informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest. Ponadto właściciel lub zarządca ma obowiązek:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym (załącznik nr 4 opracowania),
- opracowania i wywieszenia instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowania planu kontroli jakości powietrza (jeżeli występują wyroby zawierające azbest tzw. „miękkie” lub jeśli istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska), a wyniki kontroli uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

PROCEDURA 2

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów. Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy prac. Właściciel lub zarządca przed rozpoczęciem prac powinien udostępnić informacje lub dokumenty mogące służyć do identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach. Powinny być one uwzględnione przy zawieraniu umowy na wykonanie prac

polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac.

Właściciel lub zarządca ma obowiązek zgłoszenia - na 30 dni przed rozpoczęciem prac, wniosku o pozwolenie na budowę lub remont. Po dokonaniu obowiązków formalno – prawnych, dokonuje się wyboru wykonywanych prac, następnie zawierana jest umowa z wykonawcą tych prac. Właściciel lub zarządca jest zobowiązany do poinformowania mieszkańców/użytkowników obiektu o usuwaniu niebezpiecznych materiałów i sposobie zabezpieczenia.

Po wykonaniu robót właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac świadectwa czystości powietrza, a następnie przechowywać je przez okres o najmniej 5 lat, wraz z inną dokumentacją obiektu.

Grupa II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

PROCEDURA 3

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych usuwania wyrobów zawierających azbest lub ich zabezpieczenia. Zakres procedury obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Wytwórcą odpadów jest wykonawca prac polegających na usuwaniu/ zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest. Na podstawie informacji i dokumentów uzyskanych od właściciela obiektu albo na podstawie pobrania próbek wyrobów i wyników badań dokonanych przez uprawnione laboratorium dokonywana jest identyfikacja rodzaju i ilości azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia stosownej umowy. Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i powinien zawierać:

- określenie stanu środowiska, w tym strefy przyszłych prac,
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia,
- aktualną „ocenę” stanu,
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia,
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest,
- określenie rodzajów i metod pracy,
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczania uwalniania się pyłu azbestu do powietrza.

Wykonawca prac ma obowiązek przeszkolenia wszystkich osób pozostających w kontakcie azbestem. Szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z przepisami, przez uprawnioną do takiej działalności instytucję i potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem.

Wykonawca zobowiązany jest do zgłoszenia rozpoczęcia prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu nadzoru budowlanego, okręgowego inspektora pracy oraz wojewódzkiego inspektora sanitarnego w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

Dla prawidłowości obrotu odpadami niebezpiecznymi wytwórca odpadów przygotowuje właściwe dokumenty: kartę przekazania odpadu, kartę ewidencji odpadu.

Celem zapewnienia odpowiedniego składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem.

PROCEDURA 4

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest- będących w odniesieniu do ustawy o odpadach – wytwórcami odpadów niebezpiecznych.

Zakres procedury obejmuje okres od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku (terenu), instalacji z pozostałości azbestu.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania techniczne:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów, bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to możliwe,
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- składowanie na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu, na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

Dla usuniętych odpadów azbestowych oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, właściwe dla azbestu, stosuje się: kartę ewidencji odpadu oraz kartę przekazania odpadu.

Grupa III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

PROCEDURA 5 – dotycząca przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania podczas przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Zakres procedury obejmuje działania począwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady, aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie starosty na prowadzenie tej działalności. Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. w celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem karty przekazania odpadu – sporządzonej przez wytwórcę.

Do obowiązków posiadacza odpadów niebezpiecznych prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dokształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a”,
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu odpadów niebezpiecznych, spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne.

Grupa IV Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

PROCEDURA 6

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania podczas składowania na składowisku odpadów lub w wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Zakres procedury obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należą:

- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- potwierdzenie na karcie przekazania odpadu przyjęcia partii odpadów na składowisko,
- sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko,
- składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- zapewnienie deponowania odpadów w sposób nie powodujący uszkodzenia odpadów,
- racjonalne wykorzystanie pojemności eksploatacyjnej składowiska.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji składowiska oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza w drodze decyzji marszałek województwa.

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami. Zarządzający składowiskiem pobiera od posiadacza odpadów opłatę za korzystanie ze środowiska, którą odprowadza na rachunek urzędu marszałkowskiego, właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów. Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien uzyskać zgodę właściwego marszałka województwa na zamknięcie składowiska.

7. WPŁYW AZBESTU NA ZDROWIE

7.1. Charakterystyka oddziaływania azbestu na ludzki organizm

Oddychanie powietrzem, w którym znajdują się niewidzialne dla oka włókna azbestu prowadzi do szeregu chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy)
- łagodnych zmian opłucnych
- raka płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy powodowany przez azbest)

Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia, gdy dojdzie do korozji lub jakiegokolwiek uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie i każda inna obróbka). Procesy te powodują uwalnianie się włókien do powietrza i możliwość wdychania ich do płuc. Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony nie stanowi zagrożenia.

7.2. Zagrożenia płynące ze strony wyrobów azbestowych

Zachorować mogą nie tylko osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na charakter wykonywanej pracy, ale i te, które narażone są na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu lub na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o ich bardzo wysokim stężeniu. Oznacza to, że wykonując wielokrotnie drobne naprawy w materiale zawierającym azbest, czy też mieszkając lub spędzając wakacje w okolicy, gdzie w pobliżu znajduje się nielegalne wysypisko wyrobów zawierających azbest, zdrowie Twoje i Twojej rodziny może być zagrożone. Obecnie nie wiadomo, jaka minimalna ilość pyłu azbestowego wywołuje choroby. Wiemy jednak, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe ryzyko choroby. A ta może pojawić się nawet po ponad 30 latach od momentu kontaktu z włóknami azbestu. Przypadki zachorowań z powodu azbestu:

- Do szpitala w Warszawie zgłosiła się kobieta, narzekająca na bóle w klatce piersiowej. Diagnoza wykazała międzybłoniaka opłucnej. Choroba rozwinęła się w wyniku kontaktu z płytami eternitowymi, ponieważ pacjentka pomagała mężowi przy cięciu takich płyt.
- Mężczyzna w województwie małopolskim zachorował na raka płuc. Lekarze dowiedzieli się, że do przechowywania zboża używał worków wykonanych m.in. z włókien azbestowych.
- Strażak z jednostki straży ze Śląska przyniósł z pracy koc azbestowy. Kocem bawiły się dzieci strażaka, co spowodowało u nich zmiany nowotworowe w płucach.

7.3. Potencjalne objawy chorób wywołanych przez zatrucie azbestem

Azbest wywołuje choroby układu oddechowego, dlatego ból w klatce piersiowej, silny kaszel lub duszności powinny być natychmiastowym sygnałem ostrzegawczym, by udać się do lekarza pierwszego kontaktu.

7.4. Najczęstsza lokalizacja wyrobów azbestowych

W Polsce azbest najczęściej wykorzystano do produkcji:

- pokryć dachów: eternit i papa dachowa

- płyt elewacyjnych i balkonowych
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i C.O.
- przewodów kominowych i zsypów w blokach
- sprzęgieł i hamulców do wind
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła, C.O.
- ognioodpornych koców azbestowych.

To są jedynie przykłady najliczniej obecnych w budownictwie mieszkaniowym w Polsce wyrobów z azbestem. Należy pamiętać, że azbest był stosowany w około 3000 produktów, dlatego jeżeli tylko zachodzi podejrzenie, że dany wyrób może zawierać azbest, bezpieczniej jest założyć, że tak jest. Azbest stanowi zbyt duże zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego, aby ponosić jakiekolwiek ryzyko pomyłki.

7.5. Rozpoznanie obecności azbestu

Azbest nie ma zapachu i trudno go samemu zidentyfikować. Każdy właściciel posiada jednak dokumentację techniczną nieruchomości i tam najpierw należy szukać informacji na temat użytych podczas budowy materiałów. W innych przypadkach obecność azbestu może określić jedynie specjalistyczne akredytowane laboratorium.

7.6. Usuwanie azbestu wspólnym obowiązkiem

Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielach nieruchomości (domów, sklepów, hurtowni, itp.), wspólnotach i spółdzielniach mieszkaniowych, a w przypadku budynków komunalnych na gminach z tytułu własności oraz odpowiedzialności prawnej dotyczącej ochrony osób trzecich od szkód mogących wynikać z nieodpowiedniej eksploatacji przedmiotu stanowiącego własność (Rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest - Dz. U. Nr 8 z 2011 roku, poz. 31). Sprawdzenie, czy na terenie nieruchomości znajdują się wyroby zawierające azbest i powiadomienie o tym właściwej jednostki samorządu terytorialnego to nie tylko powinność nałożona na właścicieli przez państwo, ale i wyraz troski o zdrowie

własne, naszych bliskich oraz o czystość środowiska. Należy to zrobić jak najszybciej. Informacji udzielają urzędy gminne, powiatowe i wojewódzkie.

7.7 Działania w przypadku stwierdzenia obecności azbestu na danej nieruchomości

Jeżeli tylko istnieje takie podejrzenie, najlepiej jest jak najszybciej skontaktować się z właścicielem nieruchomości lub z urzędem gminy bądź powiatu w celu uzyskania informacji o dalszym postępowaniu oraz spowodowania, aby właściciel nieruchomości podjął działania zabezpieczające zgodnie z obowiązującymi przepisami.

8. INWENTARYZACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY WISŁA

Na terenie Gminy Wisła, dla potrzeb niniejszego Programu, przeprowadzono inwentaryzację azbestu, w celu uzyskania rzeczywistej informacji na temat ilości, miejsc występowania, rodzaju i stanu wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja opierała się o badanie ankietowe i spis z natury, prowadzone na wszystkich posesjach w czerwcu i lipcu 2016 roku.

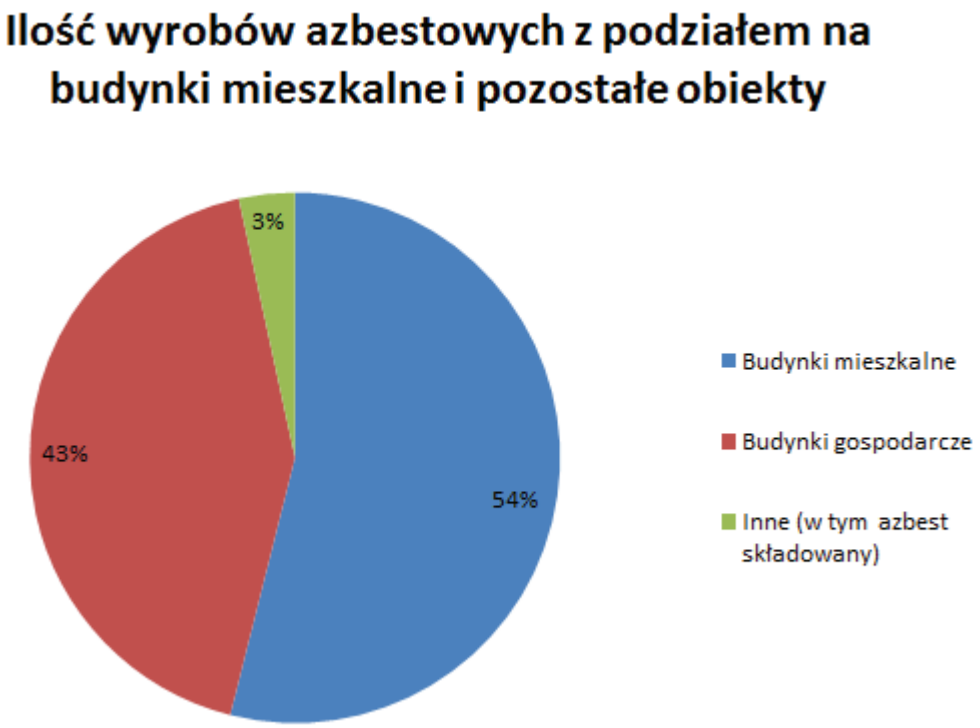
Ogółem zinwentaryzowano **422 520 kg** odpadów zawierających azbest, co w przeliczeniu stanowi ok. **38 254 m^2**.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono obecność wyrobów azbestowych w 386 lokalizacjach. Średni wskaźnik dot. ilości wyrobów azbestowych dla posesji z terenu Gminy wynosi 1,30 Mg wyrobów azbestowych.

Szczegółowe dane z prac inwentaryzacyjnych zostały przedstawione w dołączonym do Programu Usuwania Azbestu pliku Microsoft Excel, a dla potrzeb

niniejszego opracowania część z nich została przedstawiona w formie graficznej i tabelarycznej.

Rys. 5 Ilość wyrobów azbestowych z podziałem na budynki mieszkalne i pozostałe obiekty

Dane dotyczące ilości wyrobów zawierających azbest zabudowanych w budynkach mieszkalnych, gospodarczych i usługowych wg miejscowości zgromadzono w elektronicznej ewidencji w formacie Microsoft Excel. Dla potrzeb Programu część z nich przedstawiona została poniżej, w celu dokładniejszego zobrazowania aktualnej sytuacji w mieście.

Wyroby azbestowe w mieście to głównie eternit falisty oraz płyty typu karo pokrywające dachy oraz elewacje budynków. Ogólna liczba lokalizacji, w których zinwentaryzowano azbest to 382. W przeważającej ilości są to budynki mieszkalne - ogółem takich obiektów jest na terenie miasta 206, co stanowi około 54% ogółu. Drugą liczną grupą są wszelkiego typu budynki gospodarcze stanowiąc około 43% ogółu (163 obiektów), pozostałych miejsc składowania azbestu jest łącznie 13 (ok. 3%).

Na części nieruchomości jednak zinwentaryzowano azbest zarówno na budynku mieszkalnym jak i gospodarczym. W obrębie kilku nieruchomości azbest dodatkowo jest magazynowany poza budynkiem, stąd różnica w sumie obiektów łącznie do sumy obiektów z podziałem na rodzaj budynku.

W celu uzyskania informacji dotyczących ilości i stanu wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie gminy, przeprowadzona została również inwentaryzacja, pozwalająca na określenie rodzaju, ilości, miejsc występowania oraz stanu materiałów zawierających azbest. W zależności od stopnia zniszczenia pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest, wyróżniono trzy stany dalszej przydatności do użytkowania. Zgodnie z przyjętą klasyfikacją wyznaczono:

Klasa I – wyroby zawierające azbest w bardzo dobrym i dobrym stanie technicznym, bez widocznych uszkodzeń mechanicznych, pęknięć i ubytków, z mocną strukturą włókien, często pokryte powłoką farby zewnętrznej, wyroby nowe (do 15 lat użytkowania), niestwarzające zagrożeń narażenia na pył azbestowy, przydatne do dalszego użytkowania przez okres dłuższy niż 5 lat.

[III stopień pilności – ponowna ocena stanu możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie do pięciu lat]

Klasa II – wyroby zawierające azbest w dostatecznym stanie technicznym, jednakże z widocznymi uszkodzeniami mechanicznymi (do 5% powierzchni), z lekkimi pęknięciami, często omszone, bez ubytków lub z niewielkimi ubytkami, bez powłoki farby zewnętrznej lub z niewystarczającą powłoką farby, możliwość użytkowania do 5 lat.

[II stopień pilności – ponowna ocena stanu możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku]

Klasa III – wyroby zawierające azbest w niedostatecznym stanie technicznym, ze znacznymi ubytkami, widocznymi pęknięciami oraz rozluźnioną strukturą włókien, stwarzające realne zagrożenie narażenia na pył azbestowy, ze wskazaniem do możliwie szybkiego usunięcia.

[I stopień pilności – wyroby należy możliwie najszybciej usunąć]

Rys. 6 Pilność usunięcia wyrobów azbestowych

Średni koszt usunięcia 1m^2 płyty cementowo-azbestowej wynosi ok. **10 zł netto** (dane uśrednione, cenniki określonych firm mogą ulec zmianom). Na kwotę tę składa się: cena demontażu, zapakowania płyt (ok. 3 zł/m^2), transport: **(**ok. 4 zł/m^2), utylizacja na składowisku (ok. 3 zł/m^2). Przy utylizacji dużych ilości azbestu cena zazwyczaj podlega negocjacjom. Cena demontażu uzależniona jest również od wysokości budynku.

Przybliżony łączny koszt usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych w gminie Wisła wynosi zatem:

38 254 m^2 x 10 zł/m^2 = <u>382 540 netto</u>

Lista okolicznych składowisk dostępna w załącznikach.

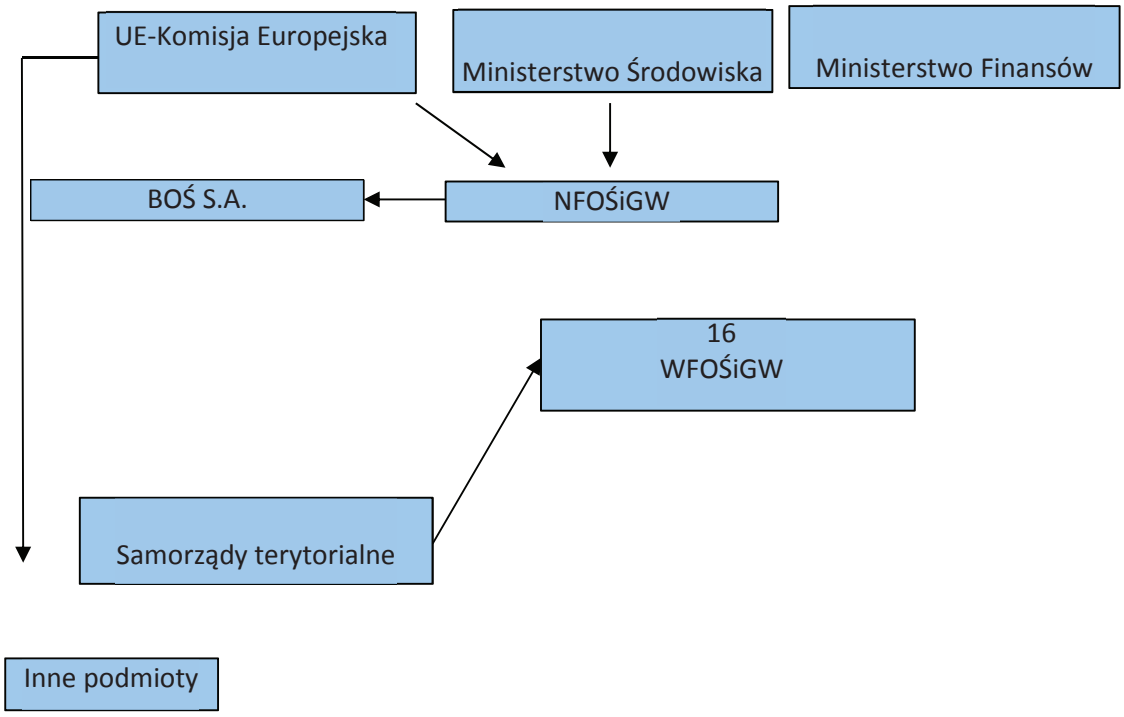
9. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Samodzielna realizacja projektów i inwestycji proekologicznych stanowi zbyt duże obciążenie dla budżetu gminy. Z tego powodu powinna ona korzystać z zewnętrznych źródeł finansowania. Środki własne gminy na etapie rozpoczęcia przedsięwzięcia stanowią jedynie wysokość niezbędną do pozyskania środków zewnętrznych. Główne źródła finansowania inwestycji środowiskowych to:

- fundusze krajowe – Fundusz Krajowy, Fundusze Wojewódzkie,
- banki,
- programy unijne.

Wiele instytucji finansowych uznaje jako udział własny gminy środki pozyskane z innych źródeł pomocy finansowej. Z reguły wymaga się, aby gmina w swoim budżecie zarezerwowała środki wymagane do zrealizowania całego przedsięwzięcia inwestycyjnego, z zaznaczeniem która część pochodzi będzie z zewnętrznych źródeł finansowania. Instytucje finansujące środki wypłacają w ratach lub po ukończeniu projektu. Najważniejsze jest aby przepływ środków następował zgodnie z harmonogramem wypłat ustalonych w ramach umowy podpisanej z instytucją finansującą.

Schemat Struktura finansowania inwestycji z zakresu ochrony środowiska ze środków publicznych

FUNDUSZE WŁASNE GMINY pochodzące z budżetu gminy na dany rok.

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Rozdział 4 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.) określa przepisy regulujące tworzenie i funkcjonowanie funduszy celowych wykorzystywanych na przedsięwzięcia ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Podstawę prawną działania wszystkich funduszy celowych stanowi ustawa o finansach publicznych, zaliczająca fundusze celowe do sektora finansów publicznych.

Wyróżnia się dwa rodzaje funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej:

1) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

2) Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy i wojewódzkie fundusze prowadzą samodzielną gospodarkę finansową. Mogą aktywnie uczestniczyć w obrocie gospodarczym, być stroną umów, dysponować nie tylko środkami finansowymi, ale i majątkiem. Podstawą gospodarki finansowej w/w funduszy są roczne plany finansowe. Wydatki mogą być dokonywane wyłącznie w ramach posiadanych przez fundusze środków obejmujących bieżące przychody i pozostałości środków z okresów poprzednich.

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA

Narodowy Fundusz Ochrony środowiska i Ochrony Środowiska został utworzony w 1989r. i od razu stał się największą w Polsce instytucją finansującą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony środowiska. Zakres działań NFOŚiGW obejmuje finansowe wspieranie przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym.

Środki, którymi dysponuje NFOŚiGW pochodzą głównie z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Przychodami funduszu są także, wpływy z opłat produktowych, oraz z opłat i kar pieniężnych nakładanych na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Dodatkowo dochodami NFOŚiGW mogą być środki z tytułu:

- odsetek od udzielanych kredytów,
- udziałów w spółkach,
- emisji obligacji,
- zaciągania kredytów,
- zysków ze sprzedaży i posiadania papierów wartościowych,

- oprocentowania lokat i rachunków bankowych,
- wpłat z innych funduszy,
- wpływów z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- dobrowolnych darowizn, zapisów i wpłat dokonywanych przez osoby fizyczne i prawne,
- innych dochodów określonych przez Radę Ministrów.

NFOŚiGW dysponuje i administruje również środkami zagranicznymi przeznaczonymi na ochronę środowiska. Rokrocznie przygotowywane są i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą zasady form i sposobów finansowania zadań proekologicznych. Ustalane są kryteria wyboru przedsięwzięć, określana jest lista programów priorytetowych, zasady udzielania dotacji oraz udzielania i umarzania pożyczek.

Do podstawowych form finansowania przez NFOŚiGW zadań proekologicznych zalicza się:

1) pożyczki preferencyjne,
2) pożyczki płatnicze,
3) kredyty udzielane ze środków Narodowego Funduszu przez banki w ramach linii kredytowych,
4) dotacje,
5) dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
6) pożyczki w ramach umowy konsorcjum,
7) promesy pomocy finansowej przedsięwzięcia,
8) poręczenia spłaty kredytów oraz zwrotu środków przyznanych przez rządy państw obcych i organizacje międzynarodowe, przeznaczonych na realizację zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
9) umorzenia pożyczek preferencyjnych,
10) przekazanie środków jednostkom budżetowym.

Pożyczka udzielona przez Narodowy Fundusz nie może przekroczyć 80% kosztów przedsięwzięcia, za wyjątkiem przedsięwzięć, dofinansowywanych z niepodlegających zwrotowi środków zagranicznych. Wysokość pożyczki na przedsięwzięcia finansowane wyłącznie ze środków Narodowego Funduszu nie może być niższa niż 2.000.000 zł, z wyłączeniem pożyczek płatniczych oraz pożyczek udzielanych ze środków subfunduszy.

Najczęściej stosowanymi formami finansowania są nisko oprocentowane pożyczki i dotacje. Zaletą pożyczek preferencyjnych jest niskie oprocentowanie w stosunku do kredytów komercyjnych, dłuższy okres karencji spłaty pożyczki oraz możliwość jej częściowego umorzenia.

Fundusz udziela dotacji zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W celu realizacji zadań określonych w niniejszym programie dotacje pochodzące wyłącznie ze środków Narodowego Funduszu mogą być udzielane na:

- monitoring środowiska,
- kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa,
- przedsięwzięcia wskazane przez Ministra Środowiska, szczególnie ważne z punktu widzenia polityki ekologicznej państwa, uwzględnione w planie działalności Narodowego Funduszu, oraz wspieranie kształcenia kadr dla potrzeb rozwoju regionalnego na kierunku gospodarka przestrzenna – specjalnościach zamawianych u Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki.

WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielają pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji na cele określone w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.) zgodnie z priorytetami, kryteriami wyboru przedsięwzięć i planami działalności Funduszu.

Na liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu na 2015 r. i 2016 r. w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym: odpadów medycznych, odpadów przemysłowych oraz odpadów zawierających azbest z uwzględnieniem działań wynikających z przyjętych programów usuwania azbestu.

Fundusz realizować będzie w 2015 i 2016 r. zadania priorytetowe kontynuując udział w programie NFOŚiGW SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Beneficjentami konkursu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i posiadają aktualny, zatwierdzony przez odpowiedni organ, program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dofinansowanie obejmuje działania związane z demontażem, zbieraniem, transportem oraz unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest.

Do zadań wnioskującej jednostki należy pośrednictwo w przekazywaniu dofinansowania ostatecznemu odbiorcy, jak również wybór Wykonawcy prac, zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

BANKI

Obecnie na polskim rynku powstaje coraz więcej banków wprowadzających w swej ofercie kredyty preferencyjne przeznaczone na inwestycje proekologiczne. Bankom dopłat do oprocentowania tych kredytów udzielają fundusze ochrony środowiska gospodarki wodnej. W ten sposób obniżany zostaje koszt kredytu dla podmiotu realizującego przedsięwzięcie w zakresie ochrony środowiska. Znaczącą rolę w udzielaniu kredytów na inwestycje proekologiczne odgrywa Bank Ochrony Środowiska. Jak dotychczas oferuje on największą gamę tego typu kredytów, zarówno dla podmiotów prywatnych, samorządów, jak

też osób fizycznych, jednak na chwilę obecną nie posiada on oferty dla podmiotów z województwa śląskiego. Stan ten może jednak ulec zmianie w okresie trwania niniejszego programu.

Inną instytucją oferującą wsparcie finansowe jest Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ), który współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych. Podstawą do udzielania przez ARiMR pomocy ze środków krajowych, w tym dopłat do oprocentowania kredytów, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz.U. Nr 22, poz. 121. z późn. zm.).

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt preferencyjny są:

1. osoby fizyczne,
2. osoby prawne,
3. osoby, nie posiadające osobowości prawnej,

które rozpoczynają działalność lub prowadzą działalność w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych.

Przedmiotem kredytowania w ramach linii o symbolu nIP zgodnie z Warunkami i zasadami udzielania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych m.in. mogą być objęte koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych, w tym wyrobów azbestowych, pod warunkiem realizowania inwestycji polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektów służących do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej. Warunki kredytowania są następujące:

1. oprocentowanie: oprocentowanie kredytów z dopłatą ARiMR nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli. Wysokość oprocentowania płaconego przez Kredytobiorcę we wszystkich liniach kredytowych wynosi 0,4 pełnego

oprocentowania kredytu (nie mniej niż 3%). Pozostałą kwotę płaci ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytu.

2. kwota kredytu: nie może przekroczyć:

   a. 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4.000.000 zł,

   b. 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej i wynosić więcej 8.000.000 zł,

   c. 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16.000.000 zł,

   d. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) i b) nie może przekroczyć 8.000.000 zł,

   e. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) - c) nie może przekroczyć 16.000.000 zł.

3. okres kredytowania: do 8 lat,

4. okres karencji: do 2 lat.

Przy ubieganiu się o kredyt preferencyjny należy przedstawić plan inwestycji, zgodny ze wzorem ARiMR, złożyć w Banku BGŻ wniosek o kredyt wraz z planem inwestycji oraz stosownymi oświadczeniami zgodnymi ze wzorami ARiMR oraz przedstawić inne wymagane przez Bank dokumenty.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014-2020

W celu uzyskania informacji dotyczących nowej perspektywy finansowania na lata 2014-2020 należy zapoznać się z wytycznymi poszczególnych osi i programów. Zawarte są one w dostępnych na stronach internetowych dokumentach programowych, gdzie znajdują się szczegółowe wytyczne pozyskiwania środków.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziano działanie Inwestycje w środki trwałe, podzadanie 7.5.1. Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych). W ramach poddziałania 1 Modernizacja gospodarstw rolnych zakres wsparcia obejmuje m.in. inne operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu. Restrukturyzacja gospodarstwa powinna prowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA) co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy. Beneficjentem działania może być rolnik prowadzący działalność rolniczą w celach zarobkowych lub grupa rolników. Wsparciem objęte są gospodarstwa do 300 ha:

- do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji dla młodych rolników i inwestycji zbiorowych
- do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku innych beneficjentów,
- ale nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowanych

Maksymalna wielkość wsparcia dla beneficjenta, na jedno gospodarstwo (w tym na realizacje projektów zbiorowych), w okresie realizacji Programu wynosi do 500.000 zł na inwestycje związane bezpośrednio z budynkami inwentarskimi lub magazynami paszowymi, w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęcą oraz do 200.000 zł pozostałe.

W ramach RPO najważniejszym źródłem finansowania jest Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów. W jej ramach wyznaczono

Działanie 5.2 Gospodarka odpadami wraz z Poddziałaniami 5.2.1 Gospodarka odpadami ZIT oraz 5.2.2 Gospodarka odpadami RIT, obejmującymi typ projektu: Kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej);
- Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- Towarzystwa budownictwa społecznego.

Wsparcie inwestycji w ramach przedmiotowego działania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 będzie możliwe w przypadku, gdy przedsięwzięcia te wynikać będą z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami i planu inwestycyjnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zatwierdzonego przez ministra właściwego ds. środowiska, i stanowiącego uzupełnienie WPGO.

W ramach 1. przykładowego rodzaju projektu wsparcie uzyskają inwestycje spełniające warunki regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub inwestycje, których celem jest dostosowanie istniejącego zakładu do warunków instalacji regionalnej. Ponadto, wsparcie dotyczy inwestycji w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie uwzględniono komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii. Dodatkowo na terenie zakładów zagospodarowania odpadów będzie możliwość budowy/rozbudowy/modernizacji linii sortowniczych, przystosowanych do segregacji zarówno strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, jak i sortowania odpadów ze zbiórki selektywnej. W ramach ww. typu projektu Beneficjent zobowiązany jest

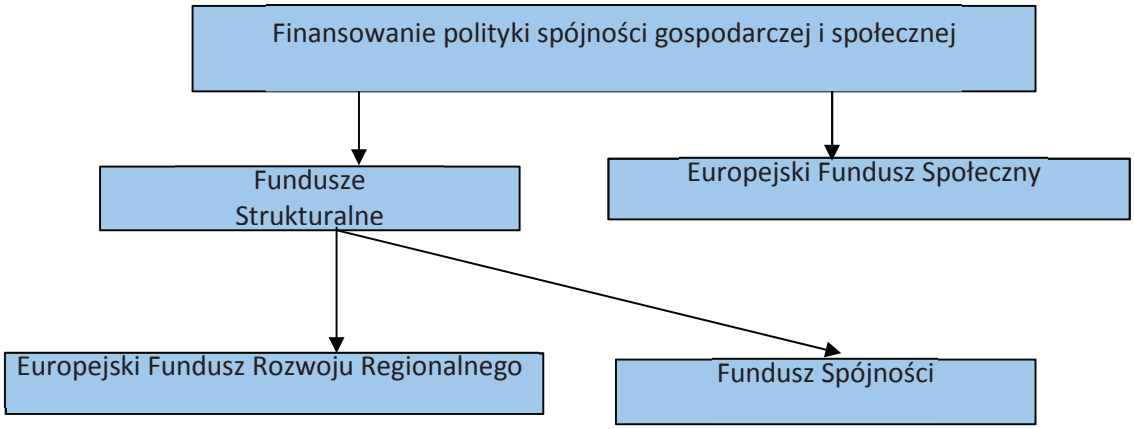
do prowadzenia kampanii, której przedmiotem będą działania informacyjno – edukacyjne dotyczące sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów.

W ramach 2. przykładowego rodzaju projektu wsparcie uzyskają inwestycje związane z oczyszczeniem terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwaniem azbestu z budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budownictwa jednorodzinnego wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwienia odpadów. W ramach projektu dopuszcza się możliwość zastąpienia unieszkodliwionych odpadów innymi materiałami niezawierającymi azbestu.

PROGRAMY POMOCOWE UNII EUROPEJSKIEJ

W związku z rozpoczęciem się kolejnego okresu budżetowego w Unii Europejskiej (2014-2020), istnieje możliwość pozyskiwania przez Polskę środków unijnych na realizację przedsięwzięć zmierzających do tworzenia warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poziomu spójności społecznej, gospodarczej, przestrzennej.

Unia Europejska zagwarantowała Polsce wsparcie finansowe przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój systemów infrastruktury ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami poprzez instrumenty finansowe takie jak: fundusze strukturalne i Fundusz Spójności.

Źródłami finansowania polityki spójności są:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Fundusz Spójności.

FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Zasięg działania Funduszu Spójności obejmuje wyłącznie pomoc finansową o zasięgu krajowym w przeciwieństwie do Funduszy Strukturalnych obejmujących zasięg regionalny. Fundusz obejmuje finansowanie projektów dotyczących inwestycji w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury transportowej, w tym wspieranie rozwoju sieci korytarzy transeuropejskich.

Pozyskanie środków z Funduszu Spójności możliwe jest przy łączeniu zadań w ramach programów regionalnych, ponieważ dotyczy projektów inwestycyjnych o wartości nie niższej niż 10 mln Euro.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Korzystanie ze środków EFRR będzie miało na celu poparcie działań zmierzających do:

- modernizacji i dywersyfikacji struktur gospodarczych w państwach członkowskich i regionach,
- rozwijania i ulepszanie infrastruktury podstawowej,
- ochrony środowiska w tym realizacja przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem odpadów,
- wzmocnienia zdolności instytucjonalnej krajowej i regionalnej administracji zarządzającej funduszem.

Środki z EFRR gmina może pozyskać, jeżeli koszty wnioskowanych przedsięwzięć uwzględnione są odpowiednich programach operacyjnych.

10. WYTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW BHP W ZAKRESIE BEZPIECZNEGO USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH

Wyroby zawierające azbest znajdujące się w budynkach nie są samoczynnym zagrożeniem dla jego mieszkańców. Nie muszą być bezwzględnie usuwane z obiektu. Ważne jest, aby były one prawidłowo eksploatowane, tj. zgodnie ze swoim przeznaczeniem i zgodnie z zaleceniami dotyczącymi użytkowania wyrobów azbestowych lub ich opisem technicznym, ewentualnie gwarancją. W celu przedłużenia użytkowania wyrobów zawierających azbest i zachowania ich dobrego stanu możliwa jest impregnacja lub pomalowanie. Dotyczy to tylko wyrobów, które są w dobrym stanie technicznym i których powierzchnia jest czysta. Są to mimo wszystko rozwiązania tymczasowe, gdyż jedynie przesuwają w czasie istniejący problem, nie rozwiązując go. Z kolei wyroby typu: izolacje azbestowe, tektury, sznury itp. oraz wyroby znajdujące się wewnątrz obiektów, zwłaszcza wyroby w obiektach systematycznie użytkowanych, należy bezwarunkowo usunąć.

Właściciel (zarządca) obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest powinien dokonać ich przeglądu technicznego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649 z późniejszymi zmianami w Dz. U. z 2010 r. Nr 162 poz. 1089) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz

wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2011r . nr 8 poz. 31).

Wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, rozdz. 4 "Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych", rozdz. 5 "Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych". W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych, inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa Budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Inwestor jest zobowiązany do zorganizowania procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

- opracowania projektu budowlanego i, stosownie do potrzeb, innych projektów,
- objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy,
- opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- wykonania i odbioru robót budowlanych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych – art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane.

Jeżeli przy usuwaniu, demontażu i rozbiórce elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest nie wystąpi naruszenie ani wymiana fragmentów konstrukcji budynku oraz gdy nie ulegnie zmianie wygląd elewacji, to pozwolenie na budowę, będące jednocześnie pozwoleniem na rozbiórkę, nie jest wymagane. W przeciwnym wypadku uzyskanie takiego pozwolenia jest konieczne. Prace mające na celu usunięcie azbestu z obiektu budowlanego, powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu, okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac (Dz. U. z 2004r. nr 71 poz. 649).

Tylko przedsiębiorcy posiadający odpowiednią decyzję sankcjonującą wytwarzanie odpadów niebezpiecznych mogą wykonywać prace związane z usuwaniem azbestu.

Wykonanie prac przez inwestora we własnym zakresie także wymaga uzyskania takiej decyzji. Wykonawca prac zobowiązany jest sporządzić szczegółowy plan prac, który zawiera przede wszystkim:

- ilość wytworzonych odpadów,
- identyfikację rodzaju azbestu,
- klasyfikację wytworzonego odpadu,
- warunki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, wykonawca prac obowiązany jest do:

1. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
2. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska,
3. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem",
4. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska,
5. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

6. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;

7. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń przy prowadzeniu prac z wyrobami zawierającymi krokidolit,

8. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń,

9. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkadzania, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit,
- codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Wykonawca usuwający azbest zobowiązany jest złożyć właścicielowi/ zarządcy nieruchomości pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonanych prac

i oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Oświadczenie to przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat. Ponadto wykonawca pakuje i przygotowuje odpady azbestowe do transportu.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

1. szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m3,
2. zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m3,
3. szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m3 w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie,
4. utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów zawierających azbest w trakcie ich przygotowywania do transportu,
5. oznakowanie opakowań,
6. magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m3, a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m3 powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie

oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych. Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się kartę ewidencji odpadu oraz kartę przekazania odpadów

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu. Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych z wysoko-skutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

11. HARMONOGRAM PRAC ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROGRAMU

Harmonogram prac przy udzielaniu pomocy finansowej

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest u osób fizycznych	2016 - 2032
2.	Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wisła	2016 r.
3.	Przyjęcie przez Radę Miasta Wisła Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu gminy Wisła na lata 2016-2032	2016 r.
4.	Opracowanie uchwały Rady Miasta Wisła w sprawie dofinansowania kosztów demontażu, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest	2016 r.
5.	Składanie wniosków przez osoby fizyczne	2016-2032
6.	Wnioskowanie o dofinansowanie Programu ze środków zewnętrznych	2016-2032
7.	Dofinansowanie kosztów demontażu, transportu i składowania odpadów zawierających azbest poniesionych przez osoby fizyczne	2016-2032
8.	Działalność informacyjna i edukacyjna (konkursy)	2016-2032
9.	Aktualizacja bazy danych	2016-2032
10.	Monitoring i ocena realizacji programu w zakresie usuwania azbestu z terenu Gminy Wisła	2016-2032
11.	Likwidacja dzikich składowisk odpadów zawierających azbest	2016-2032

Harmonogram prac przy udzielaniu pomocy organizacyjnej

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Informowanie przedsiębiorców o obowiązkach wynikających z przepisów dotyczących usuwania wyrobów azbestowych	2016-2032
2.	Prowadzenie monitoringu firm zajmujących się usuwaniem, transportem i składowaniem wyrobów zawierających azbest	2016-2032
3.	Prowadzenie monitoringu programów o dofinansowanie usuwania, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest	2016-2032
4.	Działalność informacyjna i edukacyjna	2016-2032

12. MONITORING Z REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring z realizacji Programu ma na celu:

- określenie ilości unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest w danym roku,
- określenie ilości wyrobów zawierających wyroby azbestowe pozostałych do likwidacji,
- upublicznienie raportu przedstawiającego wyniki realizacji programu co 2 lata.

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU

Lp.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka miary
1	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m^2 powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji Programu	$Mg/m^2/rok$
2	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m^2 powierzchni gminy w latach 2016-2032	$Mg/m^2/rok$
3	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu	%
4	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu	%
5	Nakłady ogółem poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/rok
6	Wysokość dofinansowania udzielona przez gminę	PLN/rok
7	Ilość zlikwidowanych dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i koszty ich likwidacji	$szt./Mg/m^2/rok$

13. ZAŁĄCZNIKI

1. Informacja o wyrobach zawierających azbest - wzór dokumentu
2. Wykaz podstawowych aktów prawnych dot. azbestu obowiązujących w Polsce
3. Lista najbliższych składowisk odpadów azbestowych
4. Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyrobów zawierających azbest, jak i miejsc ich występowania
5. Wzór Karty Ewidencji Odpadu
6. Wzór Karty Przekazania Odpadu
7. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest - wzór dokumentu
8. Dokumenty z inwentaryzacji wyrobów azbestowych w gminie Wisła

ZAŁĄCZNIK 1

(Dz.U. z 2011r., Nr 8. poz. 31)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST[1)]

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres[2)]:

   .....

   .....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest — imię i nazwisko lub nazwa i adres:

   .....

   .....

3. Rodzaj zabudowy[3)]: .....
4. Numer działki ewidencyjnej[4)]: .....
5. Numer obrębu ewidencyjnego[4)]: .....
6. Nazwa, rodzaj wyrobu[5)]: .....

   .....
7. Ilość posiadanych wyrobów[6)]: .....
8. Stopień pilności[7)]: .....
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów[8)]:
   a) nazwa i numer dokumentu: .....
   b) data ostatniej aktualizacji: .....
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów: .....
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia[6)]: .....

.....

(podpis)

Data .....

_____

1) Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-

-gospodarczy, inny.

4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

— płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

— płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,

— rury i złącza azbestowo-cementowe,

— rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,

— izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,

— wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,

— przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,

— szczeliwa azbestowe,

— taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,

— wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,

— papier, tektura,

— drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),

— drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,

— inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m2, m3, m.b., km).

7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

ZAŁĄCZNIK 2

Wykaz podstawowych aktów prawnych dot. azbestu obowiązujących w Polsce.

I. Ustawy:

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r., poz. 290 ze zm.)

Zgodnie z art. 30 ust. 7 w/w ustawy w przypadku występowania azbestu właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.

2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 roku, Nr 3, poz. 20 z późn. zm.)

Ustawa zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

3.Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2015, poz. 1203 tekst jednolity)

Ustawa reguluje problematykę dotycząca substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych oraz określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 poz. 21 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 1 ust. 1 art. 1. ustawa określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi wynikający z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające efektywność takiego użytkowania. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów. Ustawa określa m.in. zakres planów gospodarki odpadami, sposób ich opiniowania i sposób monitorowania, zasadę spójności planu z planem wyższego szczebla oraz określa rodzaj odpadów, które powinny być ujęte na każdym szczeblu ich opracowania.

5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.)

Zgodnie z art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

6. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 nr 100, poz. 1085, z późn. zm.)

Ustawa reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem

właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2011r. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.)

Ustawa reguluje zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przewóz materiałów niebezpiecznych w kraju określają przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych. Wymagane są świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów oraz szkolenie kierowcy pojazdów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

II. Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1923) zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo -azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest.
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany rozporządzenia w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 24) – zgodnie ze zmianą informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta do bazy azbestowej, administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej pod adresem internetowym www.bazaazbestowa.gov.pl

4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 1169)

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013 r. Nr 0, poz. 523)

6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przewóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769)

7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 1542)

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2015, poz. 1450 tekst jednolity)

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87)

10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1973)

11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. z 2014. Nr 0, poz. 1546)

12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 24)

13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 25)

14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2015 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. 2015 poz. 1875)

15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.)

16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896)

18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 185, poz. 1920, z późn. zm.)

19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. Nr 13, poz. 109)

20. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście (Dz. U. Nr 189, poz. 1603)

21. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166)

22. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231)

23. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2014 Nr 0, poz. 817 z późn. zm.)

24. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)

25. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953, z późn. zm.)

26. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)

27. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie prowadzenia kursów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 0, poz. 619)

28. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024)

III. ZARZĄDZENIA:

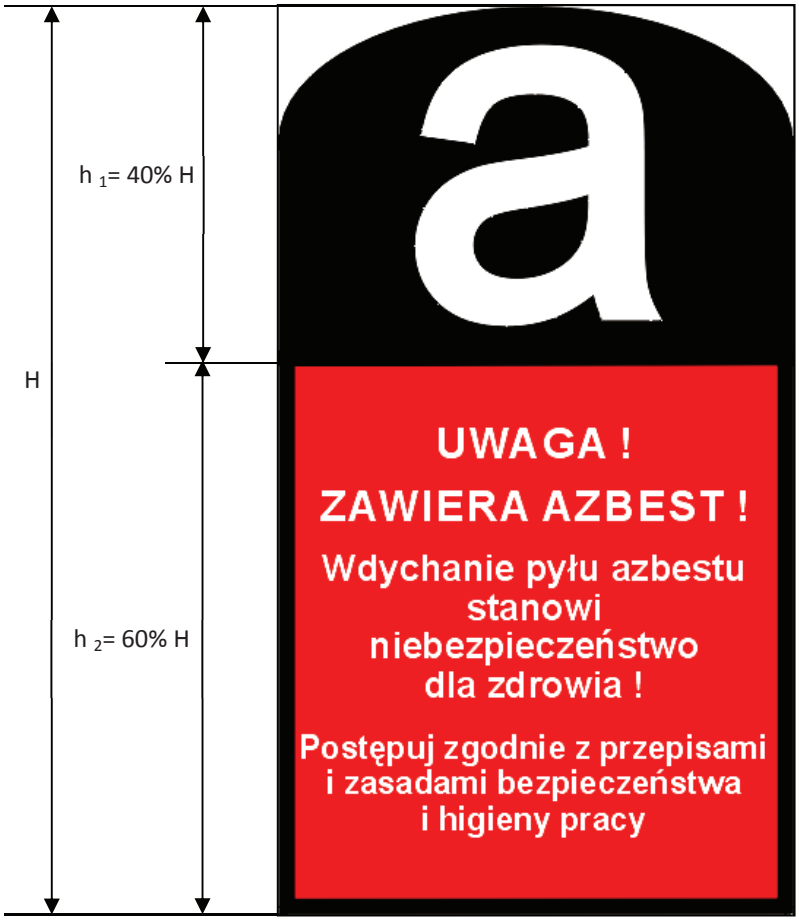
1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 23)

ZAŁĄCZNIK 3

Okoliczne składowiska odpadów azbestowych

Miejscowość	Gmina	Kody przyjmowanych odpadów	Dane kontaktowe administratora
Knurów ul. Szybowa 44	Knurów	170601 , 170605	PPHU KOMART Sp. z o.o. ul. Szybowa 44, 44-194 Knurów Tel. 32 235 11 83
Jastrzębie-Zdrój ul. Dębiny 36	Jastrzębie-Zdrój	170605	COFINCO-POLAND Sp. z o.o. ul. Graniczna 29, 40-956 Katowice Tel. 32 256 44 18
Sosnowiec ul. Grenadierów 21	Sosnowiec	170601 , 170605	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Sosnowcu ul. Grenadierów 21, 41-216 Sosnowiec Tel. 32 263 47 23
Świętochłowice ul. Wojska Polskiego	Świętochłowice	170601 , 170605	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. ul. Łagiewnicka 76 41-608 Świętochłowice Tel. 32 345 15 80

ZAŁĄCZNIK 4

Oznakowanie wzorowane jest na postanowieniu Unii Europejskiej (załącznik II do Dyrektywy 83/478/EWG).

Wszystkie wyroby zawierające azbest oraz odpady lub miejsca ich występowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem, powinno posiadać wymiary co najmniej 5 cm wysokości (H) i 2,5 cm szerokości,
b) oznakowanie powinno się składać z dwóch części: części górnej (h_1 = 40% H) zawierającej literę „a" w białym kolorze na czarnym tle, części dolnej (h_2 =60% H), zawierającej standardowy napis w białym i/lub czarnym kolorze na czerwonym tle i powinien być wyraźnie czytelny,
c) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit-azbest niebieski".

ZAŁĄCZNIK 5

Załącznik nr 1

WZÓR KARTY EWIDENCJI ODPADU

KARTA EWIDENCJI ODPADU[1]			Nr karty	Rok kalendarzowy
Kod odpadu[2]				
Rodzaj odpadu[2]				
Procentowa zawartość PCB w odpadzie[3]				
Posiadacz odpadów[4]				
Adres posiadacza odpadów[5]				
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy	Faks służbowy
Ulica		Nr domu	Nr lokalu	Kod pocztowy
Miejsce prowadzenia działalności[6]				
Województwo	Gmina	Miejscowość	Telefon służbowy	Faks służbowy
Ulica		Nr domu	Nr lokalu	Kod pocztowy

Działalność w zakresie:[7] W ☐ Zb ☐ Od ☐ Un ☐ Ok ☐

Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg][8,9]	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg][8,10,11]	Masa przyjętych odpadów [Mg][8]	Nr karty przekazania odpadu[12]	Gospodarowanie odpadami					
					we własnym zakresie			odpady przekazane		imię i nazwisko osoby sporządzającej
					masa [Mg][8,13]	metoda odzysku R[14]	metoda unieszkodliwiania D[15]	masa [Mg][8]	nr karty przekazania odpadu[16]	

Objaśnienia:

1) W przypadku wytwarzania, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadu dla każdego miejsca prowadzenia działalności, z wyjątkiem usług, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane. Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji.

2) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

3) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.

4) Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązanym do wypełnienia karty ewidencji odpadu jest przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.

5) Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.

6) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku posiadania decyzji na prowadzenie działalności na terenie całego kraju lub na określonym obszarze należy wskazać adres siedziby lub miejsca zamieszkania posiadacza odpadów. W przypadku przedsiębiorcy, który uzyskał zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać województwo i gminę.

7) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W – wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie odpadów, Ok – odbieranie odpadów komunalnych.

8) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.

9) Nie dotyczy odpadów komunalnych.

10) Odpady komunalne w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

11) Wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.

12) Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać „Przywóz do RP". W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.

13) Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie.

14) Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

15) Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

16) Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać „Wywóz poza RP". W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać „Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

Załącznik nr 5

ZAŁĄCZNIK 6

WZÓR KARTY PRZEKAZANIA ODPADU

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU	**Nr karty**[1)]	**Rok kalendarzowy**

Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad[2,3)]	Transportujący odpad[2,4)]	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad[2)]
Adres[5)]	**Adres**[5,6)]	**Adres**[5)]
Nr REGON[6)]	Nr REGON[6, 7)]	Nr REGON[6)]

Miejsce przeznaczenia odpadów[8)]		
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad[9)]		
Wnioskuję o wydanie dokumentu potwierdzającego odzysk lub recykling[10)]	TAK ☐	NIE ☐
Kod odpadu[11)]	Rodzaj odpadu[11)]	

Data/miesiąc[12,13)]	**Masa przekazanych odpadów [Mg]**[14)]	**Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy**[7,15)]

Potwierdzam przekazanie odpadu data, pieczęć i podpis	Potwierdzam wykonanie usługi transportu[4,6)] data, pieczęć i podpis	Potwierdzam przejęcie odpadu data, pieczęć i podpis

Objaśnienia:

1) Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
2) Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu.
3) W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadu jest obowiązany przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
4) Dotyczy przedsiębiorcy transportującego odpady, niebędącego posiadaczem odpadów, działającego na zlecenie innego posiadacza odpadów, który zlecił mu wykonanie usługi transportu odpadów.
5) Podać adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
6) O ile posiada.
7) W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
8) Podać adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu transportującemu odpady.
9) Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
10) Dotyczy dokumentów wystawianych przez prowadzących odzysk lub recykling na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.).
11) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
12) W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu.
13) Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady temu samemu posiadaczowi odpadów.
14) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
15) Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

ZAŁĄCZNIK 7

Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 5 sierpnia 2010 r. (poz. 1089)

WZÓR

OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy[1)]: .....

Numer działki ewidencyjnej[2)]: .....

Numer obrębu ewidencyjnego[2)]: .....

Nazwa, rodzaj wyrobu[3)]: .....

Ilość wyrobów[4)]: .....

Data sporządzenia poprzedniej oceny[5)]: .....

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	**Sposób zastosowania azbestu**		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m^3)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	**Struktura powierzchni wyrobu z azbestem**		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	**Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem**		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	**Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych**		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	

1	2	3	4
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	**Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej**		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
	SUMA PUNKTÓW OCENY		
	STOPIEŃ PILNOŚCI		

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:
Stopień pilności I od 120 punktów
wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie
Stopień pilności II od 95 do 115 punktów
wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku
Stopień pilności III do 90 punktów
wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

....
Oceniający (nazwisko i imię) Właściciel/Zarządca (podpis)

....
(miejscowość, data) (adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:
1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
— płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
— płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
— rury i złącza azbestowo-cementowe,
— izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
— wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
— przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
— szczeliwa azbestowe,
— taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
— wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
— papier, tektura,
— inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m^2, m^3, mb).
5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena".

ZAŁĄCZNIK 8 Inwentaryzacja wyrobów azbestowych w gminie Wisła

Lp.	Ulica	Nr domu	Numer działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Osoba fizyczna/ prawna	Rodzaj zabudowy (1-dom, 2-gospodarczy, 5-inne, 7-azbest składowany)	Rodzaj wyrobu	Ilość pozostała do unieszkodliwienia m2	Ilość pozostała do unieszkodliwienia kg	Stopień pilności
1	1 Maja ul.	81	3065/42	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
2	1 Maja ul.	79	3065/44	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
3	1 Maja ul.	78	3052/12	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
4	1 Maja ul.	77	3065/46	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
5	1 Maja ul.	75	3059/3	240303_1.0002	1	1	1	130	1430	2
6	1 Maja ul.	70	3044/37	240303_1.0002	1	1	1	14	154	2
7	1 Maja ul.	68	3044/6	240303_1.0002	1	1	1	14	154	2
8	1 Maja ul.	32	240/37	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
9	1 Maja ul.	22	394/4	240303_1.0002	1	1	1	34	374	2
10	1 Maja ul.	87	3066/3	240303_1.0002	1	1	1	50	550	1
11	1 Maja ul.	16	405/3	240303_1.0002	1	1	1	28	308	1
12	1 Maja ul.	20a	401/4	240303_1.0002	1	1	1	28	308	1
13	11 Listopada ul.	38	3518/32	240303_1.0002	1	5	1	52	572	3
14	11 Listopada ul.	1	3370/4	240303_1.0002	1	1	1	20	220	1
15	11 Listopada ul.	14	3416/4	240303_1.0002	1	7	2	118	1300	1
16	Bajcary os.	11	5197/3	240303_1.0002	1	1	2	180	1980	1
17	Beskidzka ul.	2	3452/17	240303_1.0002	1	1	1	26	286	1

18	Bobrów os.	10	5334/7	240303_1.0002	1	2	2	270	2970	1
19	Boczna ul.	8	223/26	240303_1.0002	1	2	2	136	1496	2
20	Boczna ul.	2	210/21	240303_1.0002	1	1	1	240	2640	2
21	Boczna ul.	1	210/22	240303_1.0002	1	7	2	10	110	1
22	Boczna ul.	3	223/5	240303_1.0002	1	2	1	160	1760	1
23	Bolesława Prusa ul.	12	19/48	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
24	Bolesława Prusa ul.	3	150/1	240303_1.0002	1	2	2	180	1980	2
25	Borowina os.	7a	5298/4	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
26	Borowina os.	12	5312/136	240303_1.0002	1	1	1	48	528	2
27	Borowina os.	8	5304/3	240303_1.0002	1	2	2	44	484	2
28	Borowina os.	6	5298/1	240303_1.0002	1	2	2	132	1452	2
29	Borowina os.	5	5293/3	240303_1.0002	1	2	2	120	1320	2
30	Borowina os.	5	5293/3	240303_1.0002	1	2	2	54	594	2
31	Borowina os.	3	5291/4	240303_1.0002	1	2	2	38	418	2
32	Borowina os.	3	5291/4	240303_1.0002	1	2	2	58	638	2
33	Borowina os.	1	5291/6	240303_1.0002	1	2	2	12	132	2
34	Branców ul.	6	6060	240303_1.0002	1	1	1	138	1518	2
35	Branców ul.	bez nr	2203/6	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	2
36	Brzegowa ul.	4	680	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
37	Brzozowa ul.	26	2632/167	240303_1.0002	1	2	2	70	770	2
38	Brzozowa ul.	24	2862/13	240303_1.0002	1	2	2	198	2178	2
39	Brzozowa ul.	24	2862/13	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
40	Brzozowa ul.	12	2852/3	240303_1.0002	1	1	1	12	132	2
41	Brzozowa ul.	9	2847/1	240303_1.0002	1	1	2	142	1562	2
42	Bucznik os.	bez nr	2719/3	240303_1.0002	1	2	2	60	660	2
43	Bucznik os.	10	2679/4	240303_1.0002	1	2	1	30	330	2
44	Bucznik os.	8a	2676/1	240303_1.0002	1	2	2	200	2200	2

45	Bucznik os.	8	2675	240303_1.0002	1	7	2	272	3000	1
46	Bucznik os.	6	2632/101	240303_1.0002	1	2	1	28	308	1
46	Bucznik os.	6	2632/101	240303_1.0002	1	1	1	90	990	2
47	Bucznik os.	5a	2709/5	240303_1.0002	1	2	2	110	1210	2
48	Bucznik os.	5	2709/4	240303_1.0002	1	1	1	110	1210	2
49	Bucznik os.	2	2632/21	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	2
50	Chałupiańska ul.	11	4131/4	240303_1.0002	1	1	2	158	1738	2
51	Cieńkowska ul.	16	4692/169	240303_1.0002	1	2	2	180	1980	2
52	Cieńkowska ul.	10	4671/5	240303_1.0002	1	2	2	180	1980	2
53	Cieńkowska ul.	10	4671/5	240303_1.0002	1	1	1	15	165	2
54	Cieńkowska ul.	8	4692/143	240303_1.0002	1	2	1	56	616	2
55	Cieńków ul.	25	4889/5	240303_1.0002	1	2	2	120	1320	2
56	Cieńków ul.	21A	4863/16	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	2
57	Cieńków ul.	21	4863/15	240303_1.0002	1	2	2	168	1848	2
58	Cieńków ul.	18	4855/2	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
59	Cieńków ul.	17	4840/8	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
60	Cieńków ul.	6	4917/35	240303_1.0002	1	2	1	40	440	2
61	Cieślarów ul.	24	2150/34	240303_1.0002	1	2	1	100	1100	2
62	Cieślarów ul.	bez nr	2105/13	240303_1.0002	1	2	2	210	2310	2
63	Cieślarów ul.	22	2146/13	240303_1.0002	1	1	1	40	440	1
64	Czarne ul.	11	5213/22	240303_1.0002	1	2	2	144	1584	2
65	Czarne ul.	4	6017/2	240303_1.0002	1	2	2	128	1408	1
66	Czarne ul.	4	6017/6	240303_1.0002	1	1	1	50	550	1
67	Czarne ul.	3	6016	240303_1.0002	1	2	2	30	330	1
68	Czupel os.	9	5312/48	240303_1.0002	1	2	2	60	660	2
69	Dębowa ul.	5	2771/24	240303_1.0002	1	1	1	46	506	2
70	Dworcowa ul.	12a	1353/21	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2

71	Dworcowa ul.	12	1353/19	240303_1.0002	1	1	1	60	660	1
72	Dworcowa ul.	5	1225/5	240303_1.0002	1	1	2	58	638	2
73	Dzichcinka	10	242/11	240303_1.0002	1	2	2	140	1540	1
74	Dziechcinka ul.	10	242/11	240303_1.0002	1	1	1	72	792	1
75	Dziechcinka ul.	38a	300/27	240303_1.0002	1	1	2	34	374	2
76	Fiedorowska ul.	bez nr	4284/4	240303_1.0002	1	2	2	150	1650	2
77	Fiedorowska ul.	bez nr	4476/293	240303_1.0002	1	2	2	50	550	2
78	Fiedorowska ul.	54A	4314/9	240303_1.0002	1	1	1	70	770	2
79	Fiedorowska ul.	54	4314/10	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
80	Fiedorowska ul.	44	4317	240303_1.0002	1	1	1	6	66	1
81	Fiedorowska ul.	30	4329/16	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
82	Fiedorowska ul.	30	4329/16	240303_1.0002	1	2	2	54	594	2
83	Gahura ul.	15	2643/1	240303_1.0002	1	2	2	182	2002	2
84	Gahura ul.	12	2748/144	240303_1.0002	1	2	2	50	550	2
85	Gimnazjalna ul.	5	3480/8	240303_1.0002	1	1	1	21	400	1
86	Głębce ul.	65	1187/12	240303_1.0002	1	1	1	63	693	1
87	Głębce ul.	34	1111/29	240303_1.0002	1	1	1	58	638	2
88	Głębce ul.	33	1211/3	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
89	Głębce ul.	17	6185	240303_1.0002	1	1	1	32	352	2
90	Głębce ul.	11a	1213/5	240303_1.0002	1	2	2	40	440	2
91	Głęboka ul.	4	6190	240303_1.0002	1	5	1	140	1540	1
92	Głęboka ul.	5	1539	240303_1.0002	1	2	2	150	1050	1
93	Gościejów ul.	19	3571/23	240303_1.0002	1	2	2	32	352	2
94	Gościejów ul.	6	3654/1	240303_1.0002	1	5	1	32	352	2
95	Gościejów ul.	4	3652/10	240303_1.0002	1	1	2	138	1518	2
96	Gościejów ul.	1	3611/7	240303_1.0002	1	2	2	68	748	2
97	Górne Głębce os.	32	1446/383	240303_1.0002	1	2	2	30	330	1

98	Górne Głębce os.	30	1393/8	240303_1.0002	1	2	2	68	748	2
99	Górne Głębce os.	30	1393/8	240303_1.0002	1	2	2	46	506	2
100	Górne Głębce os.	30	1393/8	240303_1.0002	1	1	2	144	1584	2
101	Górne Głębce os.	31	1393/7	240303_1.0002	1	1	1	70	770	2
102	Górne Głębce os.	27	1110/8	240303_1.0002	1	1	1	128	1408	2
103	Górne Głębce os.	23	1416/3	240303_1.0002	1	2	2	58	638	2
104	Górne Głębce os.	18	6183	240303_1.0002	1	1	2	204	2244	2
105	Górne Głębce os.	17	6185	240303_1.0002	1	2	2	28	308	2
106	Górne Głębce os.	8	1372/3	240303_1.0002	1	2	2	98	1078	2
107	Górne Głębce os.	5	1372/12	240303_1.0002	1	2	2	44	484	2
108	Górne Głębce os.	7	1372/24	240303_1.0002	1	2	2	45	495	1
109	Górnośląska ul.	24	3332/55	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
110	Górnośląska ul.	6	3314/7	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
111	Jałowcowa ul.	bez nr	4220/20	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
112	Jarzębata os.	22	3905/6	240303_1.0002	1	2	2	118	1298	2
113	Jarzębata os.	20	3903/3	240303_1.0002	1	5	2	42	462	2
114	Jarzębata os.	20	3903/3	240303_1.0002	1	1	1	42	462	2
115	Jarzębata os.	10	3897/1	240303_1.0002	1	7	2	65	715	1
116	Jasna ul.	1	3640/61	240303_1.0002	1	1	1	22	242	1
117	Jawornik ul.	64	2372/5	240303_1.0002	1	1	1	120	1320	2
118	Jawornik ul.	48	2449	240303_1.0002	1	1	1	150	1650	2
119	Jawornik ul.	47	2294/10	240303_1.0002	1	2	2	460	5060	2
120	Jawornik ul.	16	2863/59	240303_1.0002	1	1	1	10	110	2
121	Jawornik ul.	49	2229/4	240303_1.0002	1	1	2	300	3300	1
122	Jawornik ul.	33	2452/28	240303_1.0002	1	7	2	109	1200	1
123	Jerzego Niemca ul.	3	2388	240303_1.0002	1	7	1	182	2000	1
124	Jerzego Niemca ul.	1A	2387/2	240303_1.0002	1	2	1	88	968	2

125	Jerzego Niemca ul.	2	2393/3	240303_1.0002	1	2	1	190	2090	2
126	Jodłowa ul.	2	2294/9	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
127	Juliana Ochorowicza ul.	18	378/25	240303_1.0002	1	2	1	152	1672	1
128	Juliana Ochorowicza ul.	16	361/3	240303_1.0002	1	5	1	148	1628	2
129	Juliana Ochorowicza ul.	4a	342/12	240303_1.0002	1	1	1	50	550	3
130	Juliana Ochorowicza ul.	4d	342/13	240303_1.0002	1	2	2	30	330	2
131	Juliana Ochorowicza ul.	2h	339/5	240303_1.0002	1	1	1	50	550	3
132	Juliana Ochorowicza ul.	2f	338/10	240303_1.0002	1	1	1	50	550	3
133	Juliana Ochorowicza ul.	2	339/7	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
134	Jurzyków os.	10	1720/2	240303_1.0002	1	1	1	260	2860	1
135	Kadłubowa ul.	34	4249/40	240303_1.0002	1	2	2	180	1980	2
136	Kadłubowa ul.	27	4250/11	240303_1.0002	1	2	2	44	484	2
137	Kadłubowa ul.	23	4243/3	240303_1.0002	1	2	1	170	1870	1
138	Kamienna ul.	26	3149/1	240303_1.0002	1	2	2	70	770	1
139	Kamienna ul.	25	4005/6	240303_1.0002	1	2	2	38	418	2
140	Kamienna ul.	23a	3995/6	240303_1.0002	1	2	1	170	1870	1
141	Kamienna ul.	21	3977/1	240303_1.0002	1	2	1	204	2244	1
142	Kamienna ul.	21	3977/1	240303_1.0002	1	2	2	40	440	1
143	Kamienna ul.	17	3936/4	240303_1.0002	1	2	1	144	1584	2
144	Kamienna ul.	6	4010/23	240303_1.0002	1	1	1	188	2068	2
145	Kamienna ul.	4	3957/2	240303_1.0002	1	1	2	170	1870	2
146	Kamienna ul.	19	5767/1	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
147	Kamienna ul.	3	3218/101	240303_1.0002	1	1	2	150	1650	1
148	Kamienna ul.	23	3995/5	240303_1.0002	1	7	2	54	594	1
149	Kasztanowa ul.	7	1204/86	240303_1.0002	1	1	2	122	1342	2
150	Kędziorowska ul.	12	4730/140	240303_1.0002	1	1	1	142	1562	2
151	Kędziorowska ul.	12	4730/140	240303_1.0002	1	2	2	109	1200	1

152	Kędziorowska ul.	12a	4692/95	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
153	Kiczerowska ul.	13	2626/1	240303_1.0002	1	2	2	250	2750	2
154	Kiczerowska ul.	13	2626/1	240303_1.0002	1	1	1	42	462	2
155	Kiczerowska ul.	11	2568/67	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
156	Kiczerowska ul.	11	2568/67	240303_1.0002	1	2	2	70	770	2
157	Kiczerowska ul.	9	2609	240303_1.0002	1	1	1	45	495	2
158	Kiczerowska ul.	6	2568/78	240303_1.0002	1	2	2	28	308	2
159	Kiczerowska ul.	6	2568/78	240303_1.0002	1	2	2	42	462	2
160	Kiczerowska ul.	4	2528/1	240303_1.0002	1	2	2	198	2178	2
161	Kiczerowska ul.	2	6047	240303_1.0002	1	2	1	192	2110	1
162	Klonowa ul.	5b	1221/27	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
163	Kobyla os.	9	1618/2	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
164	Kobyla os.	8	1611	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
165	Kobyla os.	4	1600/6	240303_1.0002	1	2	2	80	880	2
166	Kobyla os.	3	1602/5	240303_1.0002	1	2	1	200	2200	2
167	Kobyla os.	2	1602/7	240303_1.0002	1	2	1	110	1210	2
168	Kopydło ul.	77B	6232	240303_1.0002	1	2	2	140	1540	2
169	Kopydło ul.	73	746/14	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
170	Kopydło ul.	57	700/4	240303_1.0002	1	2	2	218	2398	2
171	Kopydło ul.	30	689/10	240303_1.0002	1	1	2	120	1320	1
172	Kopydło ul.	29	607/33	240303_1.0002	1	2	1	60	660	2
173	Kopydło ul.	27	607/32	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
174	Kopydło ul.	22	615/2	240303_1.0002	1	1	1	50	550	2
175	Kopydło ul.	22A	615/5	240303_1.0002	1	1	1	50	550	3
176	Kopydło ul.	15B	516/3, 517/7	240303_1.0002	1	1	1	120	1320	1
177	Kopydło ul.	55	699/3	240303_1.0002	1	5	2	80	880	1
178	Koszarzyska ul.	6	5986	240303_1.0002	1	2	2	120	1320	2

179	Koszarzyska ul.	5A	4082/6	240303_1.0002	1	1	2	90	990	2
180	Koszarzyska ul.	8	4070/107	240303_1.0002	1	1	2	100	1100	2
181	Kozińce os.	21	6242	240303_1.0002	1	2	2	20	220	1
182	Kozińce os.	20	1016	240303_1.0002	1	2	2	52	572	1
183	Kozińce os.	18	6247	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
184	Kozińce os.	9a	1081/1	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
185	Kręta ul.	11a	1250/59	240303_1.0002	1	2	1	14	150	2
186	Kręta ul.	17	1337/2	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	1
187	Kręta ul.	15	1317	240303_1.0002	1	2	1	98	1078	2
188	Kręta ul.	14	6191	240303_1.0002	1	2	2	108	1188	2
189	Leśna ul.	28	3008/107	240303_1.0002	1	1	2	88	968	1
190	Leśna ul.	7	3005/1	240303_1.0002	1	1	1	12	132	2
191	Leśna ul.	24	2910/5	240303_1.0002	1	2	1	80	880	1
192	Letnia ul.	3	3133/2	240303_1.0002	1	5	1	12	132	1
193	Lipowa ul.	10	67/3	240303_1.0002	1	1	1	260	2860	2
194	Lipowa ul.	2	51/3	240303_1.0002	1	1	1	50	550	2
195	Malinczanów ul.	6	4065/2	240303_1.0002	1	2	2	190	2090	2
196	Malinczanów ul.	6	4065/2	240303_1.0002	1	2	2	118	1298	2
197	Malinczanów ul.	4	4128/10	240303_1.0002	1	2	2	580	6380	2
198	Malinczanów ul.	3	4070/151	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
199	Malinczanów ul.	3	4070/237	240303_1.0002	1	2	2	300	3300	2
200	Malinka ul.	119	4418/6	240303_1.0002	1	2	2	208	2288	2
201	Malinka ul.	107	6006	240303_1.0002	1	2	2	70	770	2
202	Malinka ul.	103	4349/70	240303_1.0002	1	2	2	50	550	2
203	Malinka ul.	101	4349/67	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
204	Malinka ul.	99	4349/129	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
205	Malinka ul.	97	4349/213	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2

206	Malinka ul.	97B	4349/78	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
207	Malinka ul.	95A	4349/231	240303_1.0002	1	1	1	62	682	2
208	Malinka ul.	83	5987	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
209	Malinka ul.	77	4349/47	240303_1.0002	1	1	1	8	88	2
210	Malinka ul.	69	4349/189	240303_1.0002	1	7	1	23	253	1
211	Malinka ul.	61	4349/81	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
212	Malinka ul.	36	4462/19	240303_1.0002	1	1	2	53	580	1
213	Malinka ul.	26	4209/16	240303_1.0002	1	1	1	10	110	2
214	Malinka ul.	125	4414/20	240303_1.0002	1	2	1	112	1232	1
215	Malinka ul.	38	4462/78	240303_1.0002	1	7	2	82	900	1
216	Mały Stożek os.	9	1673/3	240303_1.0002	1	1	1	80	880	2
217	Mały Stożek os.	1	1656/3	240303_1.0002	1	1	1	25	275	2
218	Marii Konopnickiej ul.	6	3391/11	240303_1.0002	1	1	1	56	616	2
219	Mrózków os.	2	1467/3	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	1
220	Mrózków os.	2	1467/3	240303_1.0002	1	2	2	82	902	1
221	Mrózków os.	2	1467/3	240303_1.0002	1	1	2	112	1232	1
222	Na Groń ul.	3	800	240303_1.0002	1	1	1	18	198	2
223	Niedźwiedzia ul.	2	4435/16	240303_1.0002	1	5	2	1,8	20	1
224	Niedźwiedzia ul.	2A	4349/107	240303_1.0002	1	1	1	72	792	2
225	Noclegi os.	9	5230/7	240303_1.0002	1	2	2	228	2508	2
226	Noclegi os.	7a	5231/1	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
227	Noclegi os.	7a	5231/1	240303_1.0002	1	1	2	100	1100	2
228	Nowa ul.	22	2312/10	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
229	Nowa ul.	13	2312/49	240303_1.0002	1	1	1	28	308	1
230	Ogródkowa ul.	12	4220/30	240303_1.0002	1	1	1	50	550	2
231	Ogródkowa ul.	3	4220/42	240303_1.0002	1	1	1	88	968	2

232	Olimpijska ul.	1	3304/11	240303_1.0002	2	5	2	1000	14000	1
233	Partecznik ul.	10	3353/46	240303_1.0002	1	2	2	60	660	2
234	Partecznik ul.	10	3353/46	240303_1.0002	1	1	2	250	2750	2
235	Partecznik ul.	8	3346/22	240303_1.0002	1	1	1	160	1760	2
236	Partecznik ul.	3	3365/2	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
237	Pod Kozińce ul.	2	5066/4	240303_1.0002	1	1	1	91	1000	1
238	Polna ul.	2a	2095/20	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
239	Polna ul.	2a	2095/20	240303_1.0002	1	2	2	180	1980	2
240	Polna ul.	2	2094/1	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
241	Połomska ul.	2	4627/147	240303_1.0002	1	2	2	66	726	2
242	Prosta ul.	1	805/17	240303_1.0002	1	1	1	100	1100	1
243	Rastoki ul.	31a	4488/7	240303_1.0002	1	2	2	128	1408	2
244	Rastoki ul.	13	4542/2	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
245	Równe os.	5	5392/64	240303_1.0002	1	2	2	8	88	2
246	Równe os.	4	5392/17	240303_1.0002	1	2	2	240	2640	2
247	Sadowy os.	1a	4462/64	240303_1.0002	1	2	2	90	990	2
248	Siglanów ul.	10	429/9	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
249	Skalna ul.	12	5303/5	240303_1.0002	1	1	1	52	572	2
250	Skalna ul.	8	5312/349	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
251	Skalna ul.	3	5268/4	240303_1.0002	1	1	1	128	1408	2
252	Skalna ul.	1	5312/254	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
253	Skolnity os.	bez nr	1762/2	240303_1.0002	1	2	1	60	660	2
254	Skolnity os.	41	1985/6	240303_1.0002	1	1	1	96	1056	2
255	Skolnity os.	37	1978/1	240303_1.0002	1	2	1	120	1320	2
256	Skolnity os.	37	1978/1	240303_1.0002	1	2	2	110	1210	2
257	Skolnity os.	32	1762/3	240303_1.0002	1	2	2	80	880	2
258	Skolnity os.	29	1742/11	240303_1.0002	1	1	2	48	528	2

259	Skolnity os.	27	1707/92	240303_1.0002	1	2	2	128	1408	2
260	Skolnity os.	25a	1756/1	240303_1.0002	1	2	2	8	88	2
261	Skolnity os.	23	6201	240303_1.0002	1	2	2	262	2882	2
262	Skolnity os.	23	6201	240303_1.0002	1	2	1	32	352	2
263	Skolnity os.	22	1912/1	240303_1.0002	1	2	1	100	1100	2
264	Skolnity os.	15	1824/3	240303_1.0002	1	2	2	108	1188	2
265	Skolnity os.	12	156/4	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
266	Skolnity os.	10	1853/8	240303_1.0002	1	1	2	188	2068	2
267	Skolnity os.	10	1853/8	240303_1.0002	1	1	2	142	1562	1
268	Skolnity os.	8	1853/10	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
269	Skolnity os.	7	1797/1	240303_1.0002	1	2	2	110	1210	1
270	Skolnity os.	6	1707/85	240303_1.0002	1	1	2	98	1078	2
271	Skolnity os.	5	1787/1	240303_1.0002	1	2	2	152	1672	2
272	Skolnity os.	4	1707/254	240303_1.0002	1	2	2	32	352	2
273	Skolnity os.	2	1707/256	240303_1.0002	1	1	2	68	748	2
274	Skolnity os.	13	1707/264	240303_1.0002	1	1	2	85	935	1
275	Skolnity os.	13	1707/264	240303_1.0002	1	2	2	235	1645	1
276	Skolnity os.	20	1707/162	240303_1.0002	1	1	2	450	5000	1
277	Skolnity os.	20	1707/162	240303_1.0002	1	2	2	160	1760	1
278	Słoneczny bulw.	4	3060/26	240303_1.0002	1	1	1	70	770	2
279	Słoneczny bulw.	5	3063/26	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
280	Sosnowa ul.	12	210/7	240303_1.0002	1	2	2	310	3410	2
281	Sosnowa ul.	10	287/19	240303_1.0002	1	2	2	50	550	2
282	Sosnowa ul.	10	287/69	240303_1.0002	1	1	1	80	880	1
283	Sosnowa ul.	5	287/58	240303_1.0002	1	1	1	180	1980	2
284	Sosnowa ul.	5	287/58	240303_1.0002	1	1	1	14	154	2
285	Sosnowa ul.	4	287/14	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2

286	Spacerowa ul.	32	6218	240303_1.0002	1	1	1	56	616	2
287	Spacerowa ul.	32a	966/4	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
288	Spacerowa ul.	29	759/1	240303_1.0002	1	1	2	102	1122	2
289	Spacerowa ul.	25	6132	240303_1.0002	1	1	2	410	4510	2
290	Spacerowa ul.	24	513/2	240303_1.0002	1	1	1	160	1760	2
291	Spacerowa ul.	12	489/28	240303_1.0002	1	1	1	50	750	1
292	Spacerowa ul.	2	492/32	240303_1.0002	1	1	1	24	264	2
293	Strażacka ul.	15	5970/2	240303_1.0002	1	1	2	62	682	2
294	Stryczków ul.	10a	4609/69	240303_1.0002	1	1	1	48	528	2
295	Stryczków ul.	6	4605/4	240303_1.0002	1	7	2	72	792	1
296	Tokarnia os.	18		240303_1.0002	1	1	1	200	2200	1
297	Tokarnia os.	18		240303_1.0002	1	2	2	45	500	1
298	Tokarnia os.	bez nr	4760/1	240303_1.0002	1	1	1	14	154	2
299	Tokarnia os.	10	213	240303_1.0002	1	2	2	160	1760	1
300	Tokarnia os.	8	215	240303_1.0002	1	2	1	90	990	2
301	Tokarnia os.	8	215	240303_1.0002	1	2	2	82	902	2
302	Tokarnia os.	7	20/3	240303_1.0002	1	2	1	120	1320	2
303	Tokarnia os.	bez nr	216	240303_1.0002	1	1	1	90	990	2
304	Tokarnia os.	11	154/10	240303_1.0002	1	1	2	42	462	1
305	Tokarnia os.	1	80/1	240303_1.0002	1	2	2	40	280	1
306	Torfowa ul.	12	828/29	240303_1.0002	1	1	1	26	286	2
307	Towarowa ul.	19	106/5	240303_1.0002	1	1	2	30	330	2
308	Towarowa ul.	19	104/3	240303_1.0002	1	1	2	20	220	2
309	Towarowa ul.	13	91/5	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
310	Towarowa ul.	11	105/3	240303_1.0002	1	1	1	100	1100	2
311	Towarowa ul.	9	106/10	240303_1.0002	1	1	1	278	3058	2
312	Towarowa ul.	7	113/3	240303_1.0002	1	1	2	320	3520	2

313	Towarowa ul.	7	113/3	240303_1.0002	1	2	2	440	4840	2
314	Towarowa ul.	5	111/9	240303_1.0002	1	2	2	80	880	2
315	Turystyczna ul.	54	1521/45	240303_1.0002	1	1	1	190	2090	2
316	Turystyczna ul.	52	1528/5	240303_1.0002	1	1	1	78	858	2
317	Turystyczna ul.	34	1567/9	240303_1.0002	1	2	2	148	1628	1
318	Turystyczna ul.	20	1564/4	240303_1.0002	1	2	2	238	2618	2
319	Ustrońska ul.	29	2796/23	240303_1.0002	1	1	1	140	1540	2
320	Ustrońska ul.	7	2813/6	240303_1.0002	1	2	2	40	440	1
321	Wańkowska ul.	15	2425/1	240303_1.0002	1	2	2	30	330	2
322	Wańkowska ul.	10	2568/45	240303_1.0002	1	1	2	160	1760	2
323	Wańkowska ul.	10	2568/45	240303_1.0002	1	1	1	80	880	1
324	Wańkowska ul.	8	2433/1	240303_1.0002	1	1	1	80	880	2
325	Willowa ul.	13	3414/9	240303_1.0002	1	1	1	60	660	1
326	Willowa ul.	7	3134/5	240303_1.0002	1	1	2	10	110	1
327	Willowa ul.	7	3413/5	240303_1.0002	1	1	1	130	1430	1
328	Willowa ul.	5	3412/1	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
329	Willowa ul.	3	5938	240303_1.0002	1	2	2	30	330	2
330	Willowa ul.	15	3414/13	240303_1.0002	1	2	2	60	660	2
331	Willowa ul.	14a	3446/25	240303_1.0002	1	1	2	30	330	1
332	Willowa ul.	13	3414/21	240303_1.0002	1	1	2	60	660	1
333	Wiosenna ul.	11	3048/5	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
334	Wiosenna ul.	7	3052/19	240303_1.0002	1	7	1	73	800	1
335	Wiosenna ul.	3A	3048/14	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
336	Wiosenna ul.	1	3044/17	240303_1.0002	1	1	1	20	220	2
337	Władysława Reymonta ul.	8	576/1	240303_1.0002	1	2	2	170	1870	2
338	Władysława Reymonta	7	589/2	240303_1.0002	1	2	2	150	1650	2

	ul.									
339	Władysława Reymonta ul.	5	581/6	240303_1.0002	1	1	1	150	1650	1
340	Władysława Reymonta ul.	4	580/1	240303_1.0002	1	2	2	170	1870	1
341	Władysława Reymonta ul.	4	580/1	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
342	Wróblonki os.	5	3759/1	240303_1.0002	1	2	2	48	528	2
343	Wróblonki os.	1	3664/10	240303_1.0002	1	2	1	182	2002	2
344	Wróblonki os.	9	3809/6	240303_1.0002	1	1	1	100	1100	1
345	Wróblonki os.	7	3773/2	240303_1.0002	1	1	1	150	1650	1
346	Wróblonki os.	6a	3774/31	240303_1.0002	1	1	1	170	1870	1
347	Wróblonki os.	bn	6113/4	240303_1.0002	1	2	2	80	880	1
348	Wróblonki os.	10	3791/3	240303_1.0002	1	2	2	100	1100	1
349	Wróblonki os.	2	3822/12	240303_1.0002	1	2	2	120	1320	1
350	Wróblonki os.	3	3747/26	240303_1.0002	1	2	2	20	220	1
351	Wrzosowa ul.	11	2364/24	240303_1.0002	1	2	1	40	440	2
352	Wrzosowa ul.	11	2364/24	240303_1.0002	1	2	2	76	836	2
353	Wrzosowa ul.	5	2368/4	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
354	Wrzosowa ul.	2	2360/1	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
355	Wrzosowa ul.	1	2366/20	240303_1.0002	1	1	1	28	308	2
356	Wspólna ul.	6	460	240303_1.0002	1	2	2	240	2640	2
357	Wspólna ul.	5	464/1	240303_1.0002	1	1	1	190	2090	2
358	Wspólna ul.	4	465/4	240303_1.0002	1	2	1	220	2420	2
359	Wspólna ul.	4	468/3	240303_1.0002	1	1	1	40	440	2
360	Wspólna ul.	2	469/2	240303_1.0002	1	1	1	60	660	2
361	Wypoczynkowa ul.	9	3649/1	240303_1.0002	1	2	2	4	44	1

362	Wyzwolenia ul.	88	3529/3	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
363	Wyzwolenia ul.	53	821/13	240303_1.0002	1	1	1	22	242	2
364	Wyzwolenia ul.	47A/B	3721/2	240303_1.0002	1	1	1	50	550	1
365	Wyzwolenia ul.	49	3691	240303_1.0002	1	1	1	100	1100	1
366	Wyzwolenia ul.	47	3720/3	240303_1.0002	1	1	1	30	330	2
367	Wyzwolenia ul.	45	3717/10	240303_1.0002	1	2	2	120	1320	2
368	Wyzwolenia ul.	45	3717/10	240303_1.0002	1	2	2	280	3080	2
369	Wyzwolenia ul.	44	6150	240303_1.0002	1	1	1	80	880	2
370	Wyzwolenia ul.	44	6011	240303_1.0002	1	2	2	78	858	2
371	Wyzwolenia ul.	42	3636/27	240303_1.0002	1	7	1	91	1000	1
372	Wyzwolenia ul.	42	3636/27	240303_1.0002	1	7	1	40	440	1
373	Wyzwolenia ul.	37	5045/4	240303_1.0002	1	1	1	16	176	2
374	Wyzwolenia ul.	31	5057/6	240303_1.0002	1	1	1	38	418	2
375	Wyzwolenia ul.	29	5054/1	240303_1.0002	1	2	1	44	484	2
376	XXV Lecia os.		29/30	240303_1.0002	0	5	1	1209	13299	1
377	Zdejszy os.	16A	3021	240303_1.0002	1	2	2	50	550	2
378	Zdejszy os.	14	3022/7	240303_1.0002	1	2	2	160	1760	2
379	Zdejszy os.	7	2950	240303_1.0002	1	1	2	140	1540	2
380	Zdejszy os.	4	2954/5	240303_1.0002	1	1	1	50	550	2
381	Zdejszy os.	1	3027/1	240303_1.0002	1	1	1	110	1210	1
382	Zdejszy os.	17	3008/38	240303_1.0002	1	1	2	96	1056	1
								38254	**422520**	